

Årsredovisning 2008

Innehåll

.SE under 2008

.SE i korthet.....	10
Affärsidé, vision, värderingar.....	11
Styrelseordförande har ordet.....	12
Vd har ordet.....	13
Kort tillbakablick.....	14
Vad hände 2008?.....	15
Internet och domäner i Sverige och världen.....	18
Kunder och återförsäljare.....	21
.SE:s drift och säkerhet.....	24
ATF – .SE:s tvistlösningssystem.....	27
.SE:s forsknings- och utvecklingsverksamhet.....	30
.SE:s Internetguider.....	34
Internet för alla.....	36
Internet i skolan.....	38
Bredbandskollen.....	40
DNSSEC.....	42
Internetfonden.....	44
Internetdagarna.....	46
Personalpolitik och humankapital.....	51
Styrelsen.....	52
Ledningen.....	53

Ekonomisk redovisning

Förvaltningsberättelse.....	56
Resultaträkning koncernen.....	58
Balansräkning koncernen.....	59
Kassaflödesanalys koncernen.....	61
Resultaträkning moderstiftelsen.....	62
Balansräkning moderstiftelsen.....	63
Kassaflödesanalys moderstiftelsen.....	65
Noter.....	67
Revisionsberättelse.....	71
Ordlista.....	73

Stockholms skatepark är en av Fryshusets cirka 30 verksamheter och projekt för unga människor.
www.fryshuset.se

Hjälpstickan är Ulrica Loebs initiativ för att sticka kläder till hemlösa. Alla som vill bidra med sin tid, kreativitet och garn.
www.hjelpstickan.se

.SE i korthet

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) är en oberoende allmännyttig organisation som verkar för positiv utveckling av Internet i Sverige. Vi ansvarar för Internets svenska toppdomän .se, med registrering av domännamn samt administration och teknisk drift av det nationella domännamnsregistret. .SE är och ska vara det självklara valet för företag, privatpersoner och organisationer som vill ha ett domännamn med anknytning till Sverige.

2008 var ett rekordår för .SE gällande antalet nyregistreringar av .se-domäner. Det registrerades 229 042 jämfört med 188 652 .se-domäner året innan, vilket motsvarar en ökning med 19 procent. Vid årets slut fanns det 834 004 aktiva .se-domäner, vilket också är rekord.

I stiftelsens stadgar står det att .SE ska främja positiv utveckling av Internet, god stabilitet i infrastrukturen och därtill ska .SE också främja forskning, utveckling, utbildning och undervisning inom data- och telekommunikation, särskilt med inriktning på Internet. Urkunden infrias genom att .SE finansierar projekt som gynnar Internetutvecklingen i Sverige med överskottet från domänförsäljningen.

I december 2008 hade .SE 42 anställda. Sedan 2006 är Danny Aerts vd och Rune Brandinger .SE:s styrelseordförande.

Affärsidé

- Vi levererar ett unikt och attraktivt domännamn som ger alla verksamheter och individer en egen identitet på nätet.
- Vi arbetar på ett säkert, kostnadsmedvetet och effektivt sätt. På så sätt skapas resurser för forskning och utveckling av produkter och tjänster som breddar .SE:s verksamhet och som förbättrar och förenklar användandet av Internet.
- Genom högkvalitativa och högpresterande registrarer säljer vi .se-domäner som paketeras med tjänster efter kundens behov.

Vision

För Domännamnsverksamheten

.se är den självklara vägen till Internet för alla med koppling till Sverige. Alla ska ha en unik, säker och personlig .se-adress på Internet.
Kort sagt: .se det självklara valet!

För Internetutveckling

Alla i Sverige vågar, vill och kan använda Internet. Vi på .SE kämpar för en långsiktigt positiv utveckling och användning av Internet.
Kort sagt: Internet för alla!

Värderingar

.SE står för kvalitet

Fokus på kvalitet ger robusta och säkra processer, perfekt fungerande teknik och nöjda kunder. Kundnöjdhet är viktigt för .SE. Vi arbetar tillsammans med våra registrarer för att få nöjda slutkunder.

.SE står för kompetens och kunskap om Internet

Vi brinner för Internet och det arbete som ligger bakom Internets uppbyggnad. Vi värdesätter individens möjligheter på Internet. Vi verkar för utveckling av produkter och tjänster som förbättrar och förenklar användandet av Internet. Vi samverkar och värdesätter internationellt samarbete. .SE har en central och tydlig roll och goda kontakter med företrädare för Internetbranschen och IT-samhället, både i och utanför Sverige.

.SE står för nytänkande

Vi söker efter nya kundanpassade lösningar och jämför oss med andra framgångsrika organisationer för att bli bättre.

Styrelseordförande: "Vi är ett rakt igenom målstyrt företag"

Alla som jobbar inom .SE har ett årligt medarbetarsamtal med sin närmaste chef. Det avslutas med att båda skriver under ett måldokument, som de har resonerat sig fram till. Det innehåller tre delar: företagsmål, avdelningsmål och individuella mål. Alla har förstås samma företagsmål. För 2009 är det tre stycken:

- 903 000 aktiva domäner
- nöjda slutkunder: NKI 82
- 38,5 MSEK till forskning och utveckling

Dessa tre rader är .SE som företag i ett nötskal. Vi är ett rakt igenom målstyrt företag. Medarbetarsamtalen genomförs i början av året, så att alla blir medvetna om vad som står i affärsplanen och varje medarbetares roll och ansvar för att den genomförs. Affärsplanen är direkt baserad på den strategiska plan för tre år framåt som styrelsen har beslutat om.

.SE:s mål 2009

Målet 903 000 domännamn 2009 visar att vi har bestämt oss för en fortsatt snabb tillväxt. Men förutsättningen för att växa är naturligtvis att vi levererar vad kunderna förväntar sig

och helst lite till. Det ska vi direkt kunna se i nästa mål. NKI betyder som bekant nöjdukund-index och uppmäts av oberoende marknadsundersökare. 82 på detta index är en hög siffra och innebär att vi måste bli ännu bättre än förra året.

Dessa första två mål härrör direkt till det uppdrag som våra stadgar ger oss i formuleringen "Stiftelsens ändamål är att främja en god stabilitet i infrastrukturen för Internet i Sverige." Stabilitet och säkerhet är det som våra kunder i första hand förväntar sig att vi ska leverera.

Det tredje företagsmålet baseras på stadgarnas text "... samt främja forskning, utbildning och undervisning i data och telekommunikation, särskilt med inriktning på Internet". Hela vinsten i .SE:s verksamhet ska alltså gå till detta ändamål och för 2009 är det en avsevärd summa. Verksamheten initieras, styrs och följs upp av medarbetare på .SE, medan forskningsutförarna oftast finns utanför .SE, inom till exempel universitet och högskolor. 38,5 miljoner kronor är nästan fyra gånger så mycket som för tre år sedan – här har det gått undan.

Självklart hänger målen ihop: utan nöjda kunder genererar vi ingen vinst och då det blir det inte heller några pengar till forsknings- och utvecklingsverksamheten. Omvänt ställer vi genomgående krav på den forsknings- och utvecklingsverksamhet som ska bedrivas med vår finansiering, att den – på kort eller lång sikt – ska leda till nytta för kunderna.

Ännu bättre service till kunderna

2009 genomför vi en stor förändring i syfte att ytterligare säkra nöjda kunder. Våra ombud, registrarererna på Internet-fackspråk, kommer att få ett starkt ökat ansvar för den direkta kontakten med slutkunderna, vilket vi har kopplat till ökade krav på registrarerna när det gäller kapacitet, kvalitet och leveransförmåga. Vi är övertygade om att denna fördjupade samverkan med våra registrarer kommer att leda till ännu bättre service till våra slutkunder.

Rune Brandinger, styrelseordförande

Vd: "Vi jobbar under devisen att alla ska våga, vilja och kunna använda Internet"

2008 var ett år som kännetecknades av stark tillväxt och mycket byggande inför framtiden. Domänverksamheten uppnådde rekord i antalet nyregistreringar men framför allt låg mycket fokus på förberedande aktiviteter inför bytet till den nya affärsmodellen, enligt så kallad registry-registrar-modell.

Enklare och tydligare affärsmodell

Den nya affärsmodellen gör det enklare, tydligare och skapar valfrihet för våra kunder. Det innebär att kunderna slipper flera fakturor och otydligheten i att .SE aviserar från och med det andra året samt att kunderna kan välja vem de vill vara kund hos. Det är vår övertygelse att detta kommer att leda till högre kvalitet och lägre priser. Anpassningen till en internationellt spridd affärsmodell öppnar också den svenska marknaden i större utsträckning för utländska aktörer som ökar konkurrensen till gagn för slutkunderna. Samtidigt vill vi värna om de kunder som vill stanna kvar hos .SE, genom att etablera den egna registrarverksamheten .SE Direkt.

Framgångsrik övergång

Under 2008 lade vi grunden till den övergång som i skrivande stund redan med framgång har genomförts och jag vill berömma våra registrarer för ett bra samarbete. Jag tror att .SE tillsammans med sina ackrediterade registrarer kommer att kunna leverera en bra kvalitetstjänst nu och i framtiden. Därmed kan vi säkerställa .se-domänens popularitet i Sverige.

Utvecklingsverksamhet på frammarsch

Med viss stolthet kan jag konstatera att vår utvecklingsverksamhet har lämnat sin förberedande fas och kan visa upp konkreta resultat. Här jobbar vi under devisen att alla ska våga, vilja och kunna använda Internet i Sverige. Utifrån dessa tre ledord är det naturligt att vi satsar på projekt som fokuserar på säkerhet, såsom DNSSEC och säker e-post. Internetguider, Internetdagarna och vår satsning på Internetundervisning i skolorna är därmed också lätt att förstå. Alla områden har blommat upp ordentligt. Hela svenska folket använder numera Bredbandskollen. Våra guider sprids flitigt och används i undervisning, fler än 3 000 elever deltar i Webbstjärnan et cetera.

Under det kommande året breddas och utökas alla utvecklingsområden, men med särskilt fokus på att vi för tionde gången organiserar Internetdagarna och på koordineringen av IPv6-spridning i Sverige.

Det är stimulerande och utmanande att se vår organisation, våra tjänster och våra Internetsatsningar växa och förbättras från år till år. Med glädje kavlar jag upp ärmarna och arbetar vidare för att .se-domänen ska förbli det självklara valet i Sverige och verka för ett Internet för alla.

Danny Aerts, vd

Kort tillbakablick

97

- Stiftelsen för Internetinfrastruktur bildas den 26 augusti och Björn Eriksen, som 1986 registrerade den svenska toppdomänen .se, lämnar därmed över ansvaret och databasen till den nybildade stiftelsen.

98

- De första reglerna från stiftelsen för hur domännamn ska hanteras införs den 1 januari.

03

- I april införs nya liberala regler för registrering av .se-domäner. För första gången blir det möjligt för privatpersoner att registrera en domän direkt under .se.
- Ett nytt, förenklat tvistlösningsförfarande, ATF, införs i samband med de nya liberala reglerna för registrering. De första tvisterna som avgörs gäller svt24.se och google.se.
- Från och med oktober erbjuds internationaliserade domännamn (IDN) och möjligheten att registrera domännamn med tecknen å, ä, ö, ü och é.

05

- I september signerar .SE som första landstopppdomän sin zon med DNSSEC.
- I december går dotterbolagen NIC-SE och IIS Sverige Services upp i dåvarande II-stiftelsen.

06

- I mars blir det möjligt att registrera numeriska domännamn, det vill säga domännamn som består av enbart siffror eller siffror i kombination med bindestreck.
- Toppdomänlagen träder i kraft den 1 juli och Post- och telestyrelsen (PTS) blir tillsynsmyndighet för .SE.
- Stiftelsen för Internetinfrastruktur börjar verka under namnet .SE.

07

- I februari lanseras den första kommersiella DNSSEC-tjänsten för slutanvändare för säkrare namnuppslagningar på Internet.
- Under sommaren blir det möjligt att registrera .se-domäner med tecken från de svenska officiella minoritetsspråken finska, meänkieli (tornedalsfinska), samiska, romani och jiddish.
- I oktober lanseras Bredbandskollen, en användarvänlig och webbaserad version av det tidigare mätverktyget TPtest för att mäta bredbandshastighet. Fram till mars 2009 hade 15 miljoner mätningar genomförts.

Vad hände

08

- 2008 var ett händelserikt år på .SE. Året präglades av stark tillväxt och omfattande förberedelser inför övergången till .SE:s nya affärsmodell. Därtill tog forsknings- och utvecklingsverksamheten stora steg framåt.
- Under 2008 registrerades 229 042 .se-domäner, vilket motsvarar en ökning med 19 procent. Vid årets slut fanns 834 004 aktiva .se-domännamn.
- Stora delar av organisationen var under året involverade i övergångsarbetet till en affärsmodell som gör det enklare, tydligare och skapar valfrihet för alla innehavare av .se-domäner. .SE:s styrelse beslutade i maj att DNSSEC från och med 1 januari 2009 ska vara en kostnadsfri tjänst för att .se-innehavare skulle kunna göra säkrare namnuppslagningar på Internet. I september lanserades en ny version av DNSCheck, som kontrollerar hur DNS-tjänsten fungerar för en domän. Därtill frisläppte .SE i december de geografiska domännamn som tidigare varit reserverade till förmån för Sveriges kommuner och landsting.

Ett stort antal Internetfrämjande projekt genomfördes under året, bland dem:

- Utgivning av kunskapspäckade och förklarande publikationer om Internet samt statistik över Internet-användning.

- .SE arrangerade Internetdagarna för nionde året i rad. I anslutning till Internetdagarna anordnades även en internationell workshop och utbildning i DNSSEC.

WEBBSTJÄRNAN

- Webbstjärnan är en tävling i webbpublicering för skolelever som startade i augusti 2008.
- Kaminskybuggen.se lanserades som ett resultat av säkerhetsforskaren Dan Kaminskys upptäckt sommaren 2008, det vill säga svagheter i DNS-systemet som uppmärksammades världen över.
- .SE:s Internetfond finansierade 22 fristående projekt som syftar till Internets utveckling med sammanlagt fem miljoner kronor.

Domännamnsverksamheten finansierar .SE:s forskning och utveckling

Domännamnsverksamheten

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) är en oberoende, allmännyttig organisation som har ansvaret för Sveriges nationella toppdomän på Internet. Det innebär att det är vi som har ansvar för registret med alla domännamn som slutar med .se och ser till att .se-domänerna är nåbara från hela världen. När någon vill nå en .se-adress – vilket sker cirka 400 miljoner gånger varje dygn – ser .SE till att varje förfrågan når fram till rätt plats på Internet.

Finansiering

Forskning och utveckling

Överskottet från domännamnsregistreringen går till att bygga upp och förvalta den nödvändiga tekniska infrastrukturen samt till projekt som bidrar till en positiv utveckling av Internet i Sverige. .SE driver bland annat projekt som förebygger oönskad e-postreklam, främjar säkerheten på Internet och stimulerar användningen av Internet i skolan samt Bredbandskollen som hjälper konsumenter att mäta sin uppkopplingshastighet.

Kundnytta

Internet och domäner i Sverige och världen

Den globala Internetpenetrationen var 23,6 procent i slutet av 2008 och Sverige var nionde nation i världen när det gäller andel av befolkningen som är uppkopplad på nätet. Tillväxten på den globala domännamnsmarknaden var 16 procent under 2008 medan tillväxten för .se-domäner var 19 procent. Antalet .se-domäner växte mest på den svenska marknaden med en nettotillväxt motsvarade 67 procent.

Stark tillväxt under hela 2000-talet

Sedan Internetutvecklingen tog fart på allvar i mitten av 1990-talet har tillväxten av antalet användare i världen varit mycket stark. Internetpenetrationen i världen var 23,6 procent i slutet av 2008, vilket innebär att totalt 1,5 miljarder personer använder Internet. Under 2000-talets första åtta år ökade antalet personer i Europa med tillgång till Internet med cirka 272 procent och i resten av världen ökade Internets räckvidd med 357 procent under samma period.

Var fjärde Internetanvändare finns i Europa

I slutet av förra året använde närmare hälften av Europas drygt 804 miljoner invånare Internet regelbundet. Lägst Internetanvändande i Europa hade Albanien med 16 procent, medan Island hade den högsta andelen användare, med drygt 90 procent av befolkningen jämfört med 84 procent i Sverige. Den europeiska befolkningens mängd motsvarade tolv procent av jordens närmare sju miljarder invånare, men stod för en fjärdedel av världens samlade Internetanvändare.

Störst tillväxt utanför västvärlden

Vissa regioner visar en närmast dramatisk ökning av tillgången till Internet, till exempel Mellanöstern där tillväxttalet i slutet av 2008 var 1 300 procent. Närmare en fjärdedel av befolkningen hade då tillgång till Internet. Motsvarande ökning i Afrika under samma period var 1 100 procent, däremot hade enbart 5,6 procent av afrikanerna tillgång till Internetuppkoppling i slutet av 2008.

Svenskarna är aktiva på nätet

I Sverige hade nio av tio svenskar över 16 år tillgång till Internet, varav åtta av tio hade Internetuppkoppling hemma. Det gjorde Sverige till den nionde nationen i världen när det gäller procentandel av folkmängden som är uppkopplade på Internet. I genomsnitt har svensken haft tillgång till Internet i åtta år. Majoriteten av användarna är i medelåldern men användandet kryper stadigt ner i åldrarna –

nästan alla barn i skolåldern, från nio år och uppåt, är bekanta med Internet. Under de senaste åren har även förskolebarn blivit alltmer aktiva på nätet och varannan femåring använde Internet under 2008.

Svenskarna nöjda med Internet

I Sverige används Internet framför allt för kommunikation och för att söka nyheter samt information om adresser, tidtabeller, bio, och tv-tablåer. Men svenskarna använder även Internet för sina fritidsintressen och tre av fyra läser en nättidning. Närmare fyra av fem av Internetanvändarna i landet nyttjar nätet för att sköta bankärenden. Svenskarna är även mer nöjda med sitt Internetanvändande än tidigare. År 2008 var 83 procent nöjda jämfört med 75 procent året innan.

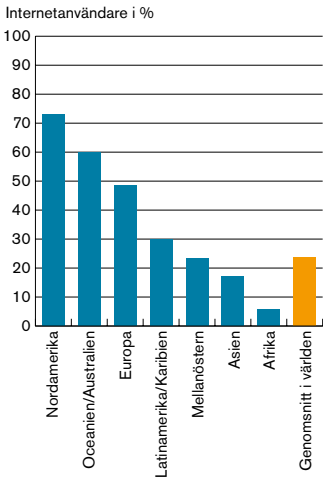
Stabil tillväxt av .se-domäner

Domännamnsmarknaden står i direkt relation till Internetutvecklingen i den bemärkelsen att ju högre Internetpenetrationen är i ett land, desto fler domännamn finns registrerade per capita. Sverige är jämförbart med länder som Belgien, Norge och Österrike. I slutet av 2008 fanns 834 000 domäner registrerade under .se, vilket motsvarar 56 procent av den svenska domännamnsmarknaden. Störst på den svenska marknaden efter .se är .com, med 22 procent i marknadsandel, följt av .nu och .eu.

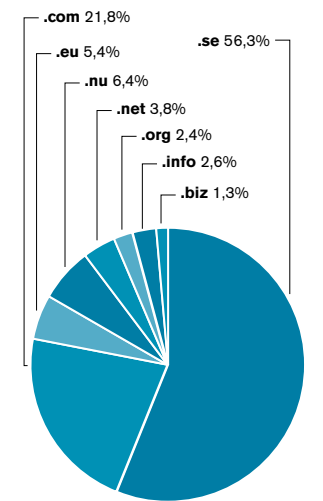
I många länder i Europa och övriga världen har det varit möjligt att registrera domännamn under landstoppdomänen utan förprovning betydligt längre än i Sverige, exempelvis i Danmark. I Sverige krävdes rätt till varumärke eller firma med rättighet i Sverige för att få registrera en .se-domän fram till 2003 då regelverket förändrades. Tillväxten av .se-domäner fördubblades under 2003 och har därefter varit stark och stabil. Den genomsnittliga antalet domäner per kund hos .SE är 1,89.

Tillväxten avtar på den globala marknaden

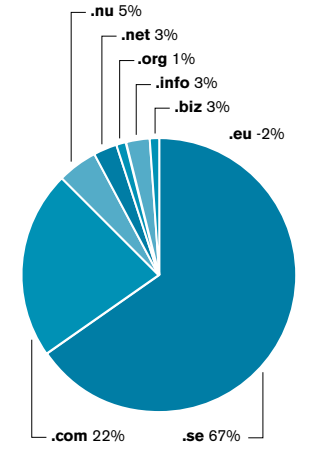
Totalt var 177 miljoner domännamn registrerade världen över i slutet av 2008. Tillväxten var stark

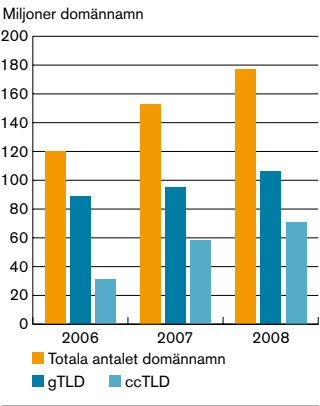
I slutet av 2008 använde cirka 1,5 miljarder människor Internet, vilket motsvarar en genomsnittlig penetration på 23,6 procent.
Källa: Internetworldstats.com, bearbetning .SE

834 000 .se-domäner motsvarade 56 procent i marknadsandel i slutet av 2008.
Källa: ZookNIC, bearbetning .SE

Toppdomänernas andel av nettotillväxten i Sverige under 2008.
Källa: ZookNIC, bearbetning .SE

Den globala tillväxttakten för domäner avtog under 2008, men tillväxten av landstoppdomäner (ccTLD) var starkare jämfört med generiska (gTLD).
Källa: Verisign, bearbetning .SE

under hela 2000-talet fram till 2007 då den började avta. Under 2008 var tillväxten 16 procent jämfört med 27 procent 2007 och 33 procent 2006. Det var framför allt så kallade generiska toppdomäner, som inte är bundna till något land eller geografiskt territorium, till exempel .com, .net och .org, som drabbades av avmattningen, från en över 30-procentig tillväxt under 2006 till under 10 procent under 2008.

Starkare tillväxt av landstoppdomäner

Tillväxten av domäner under landstoppdomäner ökade under förra året med 22 procent till 71,1 miljoner domännamn jämfört med en tillväxt motsvarande 37 procent året innan. Det innebär att tillväxten under landstoppdomäner var starkare jämfört med tillväxten under generiska toppdomäner. Totalt stod registreringen under landstoppdomäner för cirka 40 procent av den totala globala domännamnsmarknaden.

Antalet domännamn under den nationella kinesiska toppdomänen .cn var högst i världen i slutet av 2008, följt av den tyska landstoppdomänen .de och Storbritanniens .uk. Dessa motsvarade tillsammans närmare hälften av alla registreringar under landstoppdomäner. Det finns fler än 240 landstoppdomäner i världen, men de tio största står för 65 procent av registreringarna.

Källor:
Internetworldstats.com
International Telecommunications Union
The United States Census Bureau
Nielsen Online, CENTR, ZookNic
World Internet Institute
.SE

Kunder och återförsäljare

2008 var ett rekordår för .se-domänen med 834 000 aktiva domäner vid årets slut, varav cirka 40 500 internationaliserade domännamn. Den genomsnittliga förnyelsegraden för .se-domäner var 88 procent. Alla nyregistreringar skedde via något av .SE:s 200 ombud. Det var även ett år som präglades av kvalitetsarbete – i mars 2009 var 80 av ombuden ackrediterade registrarer och deltog i omläggningen till en ny affärsmodell för .SE.

Fram till den 9 mars 2009 skedde all registrering av .se-domäner via något av .SE:s cirka 200 ombud. Alla innehavare var kunder hos .SE och köpte övriga Internetrelaterade tjänster som webbhotell, e-post och drift av DNS-servrar från andra leverantörer, ofta ombud till .SE. Därmed hade de flesta innehavare minst två leverantörer för sina domännamnstjänster.

Valfrihet för kunden

Från och med den 9 mars 2009 är innehavarna av .se-domäner istället kunder hos valfri återförsäljare, så kallad registrar, alternativt hos .SE:s registrar .SE Direkt. Den främsta fördelen för kunderna är att det numera går att samla alla sina domänrelaterade tjänster hos en och samma leverantör. Samtidigt får man som kund frihet att välja vilken registrar man vill ingå en kundrelation med och det går att byta registrar när som helst. I praktiken är den stora skillnaden för kunder som väljer en annan registrar än .SE Direkt att de inte längre får den årliga avin för förnyelse av domännamnet från .SE. Det är istället registrarerna som sköter administrationen kring domännamnet.

Syftet med bytet av affärsmodell är att ge innehavarna ökad valfrihet, enkelhet och tydlighet. Dessutom bygger det på en internationellt standardiserad registry-registrar-modell som majoriteten av .SE:s motsvarigheter i Europa arbetar efter. Därmed öppnar sig möjligheter även för internationella aktörer som vill sälja .se-domäner. Det innebär i sin tur ökad konkurrens på marknaden, vilket gynnar kunderna.

Vägen till den nya affärsmodellen

Förberedelsearbetet för .SE:s byte av affärsmodell pågick under närmare tre år. .SE:s styrelse tog ett första inriktningsbeslut i juni 2006 och projektet startade i oktober samma år.

Tankarna om en ny affärsmodell startade egentligen redan efter att det tidigare regelsystemet för registrering av domännamn, den så kallade förprövningen, avskaffades i april 2003.

Under hela 2008 var projektarbetet intensivt för att anpassa .SE:s organisation, ackreditera ombu-

den och informera .SE:s kunder om den förestående förändringen. Själva övergången skedde den 9 mars 2009, men hela året är ett övergångsår under vilket .SE:s tidigare ombud kan fortsätta som ombud. Därefter samarbetar .SE enbart med ackrediterade registrarer.

Färre återförsäljare med högre kvalitet

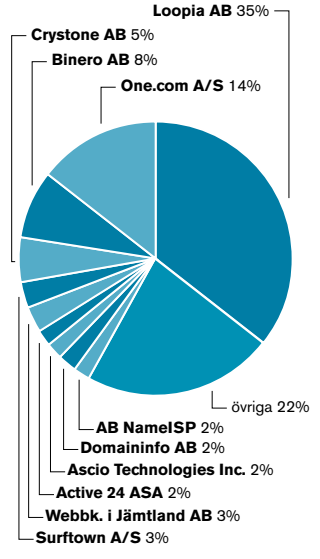
Med större ansvar för återförsäljarna följer högre krav på kvalitet, bland annat går alla registrarer igenom ett certifieringsprogram och ett tekniska prov gällande EPP, det standardiserade gränssnitt som .SE använder i kommunikationen med registrarerna. Ackrediteringsprocessen av dåvarande ombud inleddes i september 2008. Sedan januari 2009 tar .SE emot ansökningar från nya aktörer som vill bli registrarer. Vid övergången den 9 mars 2009 deltog 80 ackrediterade registrarer och uppskattningsvis blir hälften av de 200 ombuden registrarer.

– Sedan tillkomsten av registrars.se, branschorganisationen för registrarer eller ombud i Sverige, har vi jobbat för att få en ny affärsmodell som är enklare för kunderna att förstå. Detta har nu skett och det blir enklare för alla parter. Registrars.se har jobbat intensivt med både ombudskåren och .SE för att underlätta övergången, säger Jan Säll, ordförande i registrars.se

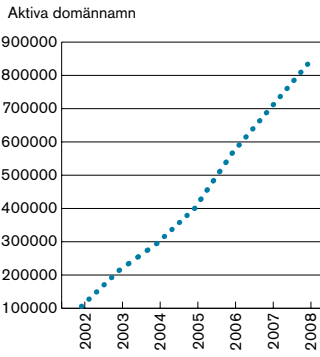
Marknaden domineras av ett fåtal

Under 2008 stod de tio största ombuden för 88 procent av alla nyregistreringar. Det största ombudet var Loopia med en marknadsandel motsvarande 35 procent baserat på antalet nyregistreringar, följt av One med 14 procent och Binero med åtta procent. Dessa tre aktörer stod för mer än halva marknaden av .se-domäner i slutet av 2008. Bland de 80 registrarer som deltog i övergången i mars 2009 deltog samtliga av de tio ombud som tidigare dominerade marknaden.

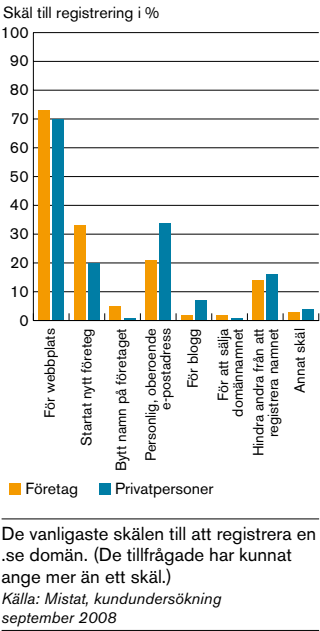
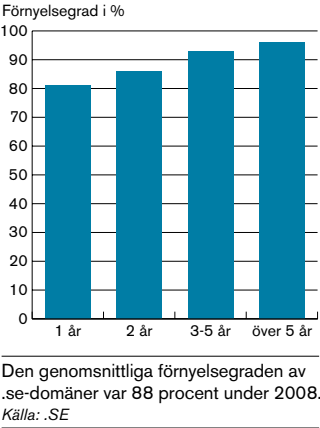
Den 9 mars 2009 flyttades ungefär hälften av .se-domänerna från .SE till de registrarer som kunderna hade valt och hälften låg kvar hos .SE:s interna registrar.

De tio största ombuden 2008, beräknat på antalet nyregistreringar 2008.
Källa: .SE

Antalet aktiva domännamn under toppdomänen .se mellan åren 2002-2008.
Källa: .SE

Lyhördhet ger nöjda kunder

Kundnöjdhet är ett högprioriterat område för .SE som man arbetar intensivt med.

– Vi gör kontinuerliga kundundersökningar, men framför allt att försöker vi vara lyhörda för kundens önskemål och beredda att genomföra förändringar, säger Anette Hall, chef för .SE:s domänavdelning och kundtjänst och från och med 9 mars 2009 chef för .SE Direkt, som är .SE:s egna registrarverksamhet.

Hon slår fast att den nya affärsmodellen som infördes under 2009 är just en sådan förändring.

– Det viktigaste med den nya affärsmodellen är den valfrihet slutkunden får.

I de kundundersökningar som .SE genomför sedan 2006 får man också goda betyg. Det så kallade nöjd-kund-indexet (NKI) har konsekvent legat runt 80 på en 100-gradig skala (se diagram) för både företagskunder och privatpersoner, om än marginellt högre för de senare.

För de kunder som så vill, tar registrarerna i den nya affärsmodellen över hela ansvaret för kundrelationen. Det innebär att NKI-undersökningen från och med 2009 även blir ett betyg på relationen med registraren. – Registrarerna blir .SE:s ansikte utåt och måste förstå sin uppgift och vårda kundrelationen, avslutar Anette Hall.

2008 rekordår för .SE

Aldrig tidigare registrerades så många nya .se-domäner som under 2008. Det slutliga antalet blev 229 042, vilket kan jämföras med 188 652 för 2007 och 204 830 för det tidigare rekordåret 2006. Samtidigt avregistrerades 101 493 .se-domäner under 2008. Vid årets slut fanns 834 004 aktiva .se-domäner, vilket ger en nettotillväxt på 19 procent under det gångna året. Antalet .se-domäner har ökat i snabb takt sedan registrering utan förprövning, enligt först-till-kvarn-principen, infördes år 2003.

En domän under .se har blivit det självklara valet för de flesta innehavare i Sverige. Två rapporter framtagna av Statistiska Centralbyrån under 2008 kartlägger svenska företags respektive privatpersoners

Internetanvändning. Av företagen hade 85 procent minst ett eget domännamn och 15 procent av alla privatpersoner.

Av de företag med fler än tio anställda som hade ett domännamn, hade 88 procent en .se-adress och 74 procent av dem använde den som sin primära adress. För företag med fler än 50 anställda var motsvarande siffror 89 respektive 77 procent. Bland småföretag med färre än tio anställda hade 59 procent ett eget domännamn. Av dessa hade 85 procent en .se-adress och 75 procent av dem använde den som primär adress.

Högutbildade manliga egenföretagare

Den typiske privatpersonen som registrerar ett domännamn är en man med eftergymnasial utbildning, eget företag och en månadsinkomst på över 25 000 kronor. Av de 15 procent som skaffar ett domännamn väljer 60 procent att registrera domännamnet under toppdomänen .se. I slutet av 2008 var 27 procent av innehavarna av .se-domäner privatpersoner och 73 procent företag.

Väldigt många som har en .se-domän väljer också att förnya den varje år. Den genomsnittliga förnyelsegraden är 88 procent och ligger något lägre för privatpersoner (85 procent) än för företag (90 procent). Intressant att notera är att ju längre man har haft ett domännamn desto mer benägen är man att förnya det.

Varför har man då en .se-domän? En kundundersökning från september 2008 visar att webbplats alltjämt är det vanligaste skälet för såväl företag (73 procent) som privatpersoner (70 procent). En tredjedel av privatpersonerna anger en personlig e-postadress som det näst viktigaste skälet, medan en tredjedel av de företag som registrerat ett domännamn ska använda det för ett nystartat företag. Att registrera ett domännamn för att försäkra sig om att ingen annan kan registrera domännamnet är också ett vanligt skäl. Noteras kan även att sju av hundra privatpersoner registrerar domännamnet för att driva en blogg.

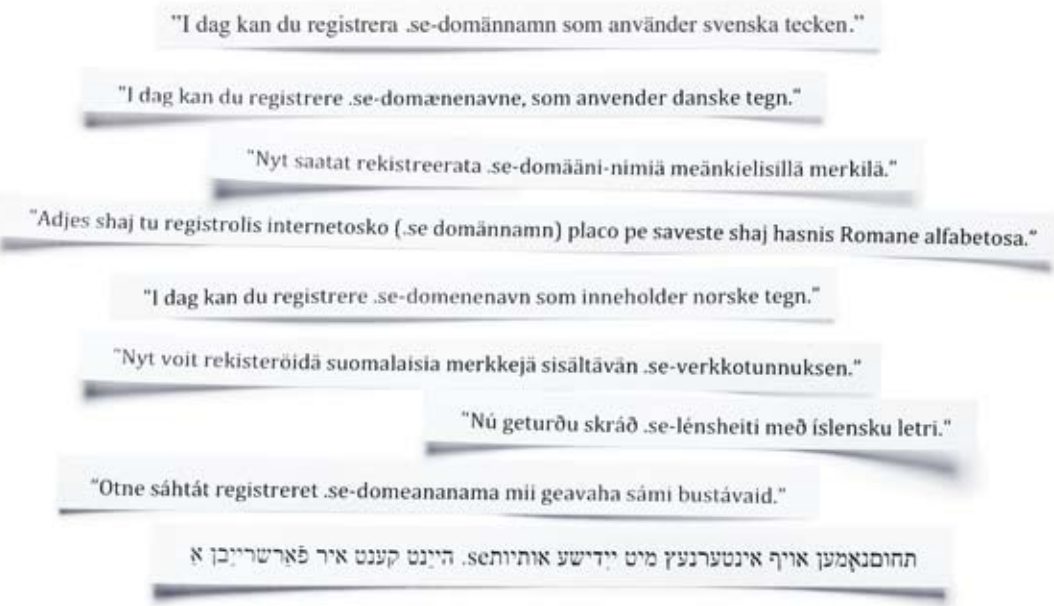
Alla språk i domännamn

I slutet av 2008 fanns det drygt 47 500 aktiva .se-domäner med tecken från de svenska minoritetsspråken. Domännamnssystemet ursprungliga teckenuppsättning kan endast innehålla tecknen a-z, 0-9 och bindestreck. För att göra det möjligt att använda domännamn som innehåller tecken från andra språk har ett system för internationaliserade domännamn (IDN) utvecklats.

Andra tecken omvandlas med IDN till koder som fungerar i domännamnssystemet. IDN kan hanteras av de flesta webbläsare och dessa kodar automatiskt om tecknen. Däremot fungerar IDN ännu inte tillfredsställande för e-post.

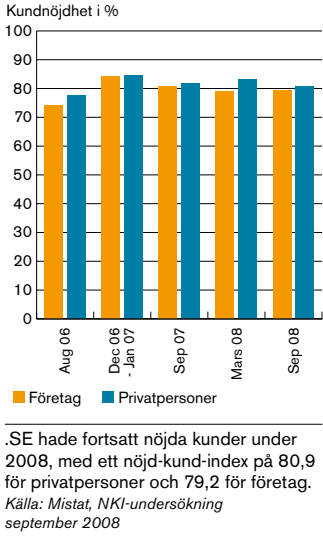
IDN hos .SE

I dag kan du registrera .se-domännamn som använder tecken från följande språk; svenska, finska, norska, danska, isländska, meänkieli (tornedalsfinska), samiska, romani och jiddish.

Det går att registrera .se-domäner som innehåller svenskans å, ä, ö, é och ü, tecken från de officiella minoritetsspråken i Sverige liksom tecken från våra nordiska grannspråk. I dag finns över 40 000 IDN-domäner registrerade hos .SE. En av dem är språkrådet.se, webbplats för Sveriges officiella språkvårdsorgan.

– IDN är en viktig del i den ökade flerspråkiga tillgängligheten på nätet, och för oss som språkmyndighet är det självklart att föregå med gott exempel och visa andra att de här tecknen fungerar utmärkt i webbadresser, förklarar språkvårdaren och webbredaktören Ola Karlsson.

.SE:s drift och säkerhet

Det är .SE:s ansvar att alla uppslagningar av exempelvis webb- eller e-post-adresser som slutar med .se pekar ut rätt resurser. .SE:s system tar emot och hanterar i genomsnitt 4 500 sådana frågor varje sekund – cirka 388 miljoner DNS-frågor per dygn för att fler än 800 000 .se-domännamn ska vara nåbara för Internetanvändare världen över.

Toppdomänen .se är en viktig resurs för alla Internetanvändare både i och utanför Sverige, och har givetvis också stor betydelse för det svenska samhället och den svenska ekonomin i ett vidare perspektiv. .SE har som ambition att arbeta med ständiga förbättringar både av våra tjänster och vår verksamhet genom målmedveten satsning på kvalitet och säkerhet. Vi bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete som ansluter till Ledningssystem för Informationssäkerhet och standarden ISO/IEC 27001.

Full tillgänglighet och korta svarstider

.SE:s målsättning är att DNS-tjänsten alltid ska ha full tillgänglighet och kortast möjliga svarstid på DNS-frågor. För att klara det har vi drygt 100 sekundära namnservrar, så kallade slavservrar, spridda över hela världen. Det är vanligt med trafiktoppar som motsvarar cirka 20 000 DNS-frågor per sekund, men systemet har kapacitet för att hantera betydligt mer än så. Dygnet runt, året om, övervakar .SE att .se-zonen är tillgänglig på Internet. DNS-driften bygger på en kombination av unicast- och anycast-teknik för ökad kapacitet, större motståndskraft mot överbelastningsattacker och hög redundans. Principen är enkel. Om en del i flödet sätts ur spel finns det alltid en annan del som fungerar.

Höga krav på kvalitet

Grundläggande i driften av toppdomänen är kvalitetsarbetet. Kvalitet utgör även en av .SE:s grundläggande värderingar. Vår ambition är att minimera antalet fel genom att göra rätt från början. Våra kunder ska kunna ställa höga krav på god service och tillförlitlighet. .SE utvecklar och förbättrar kontinuerligt tjänster och produkter som förbättrar och förenklar användandet av Internet.

Driften är reglerad i svensk lag

Driften av .se-domänen regleras sedan den 1 juli 2006 av toppdomänlagen – lag om nationella toppdomäner för Sverige på Internet (1998:204). I och med att lagen trädde i kraft blev också kommunikationsmyndigheten Post- och telestyrelsen (PTS), tillsynsmyndighet för .SE och har därmed till uppdrag att se till att toppdomänlagen efterlevs.

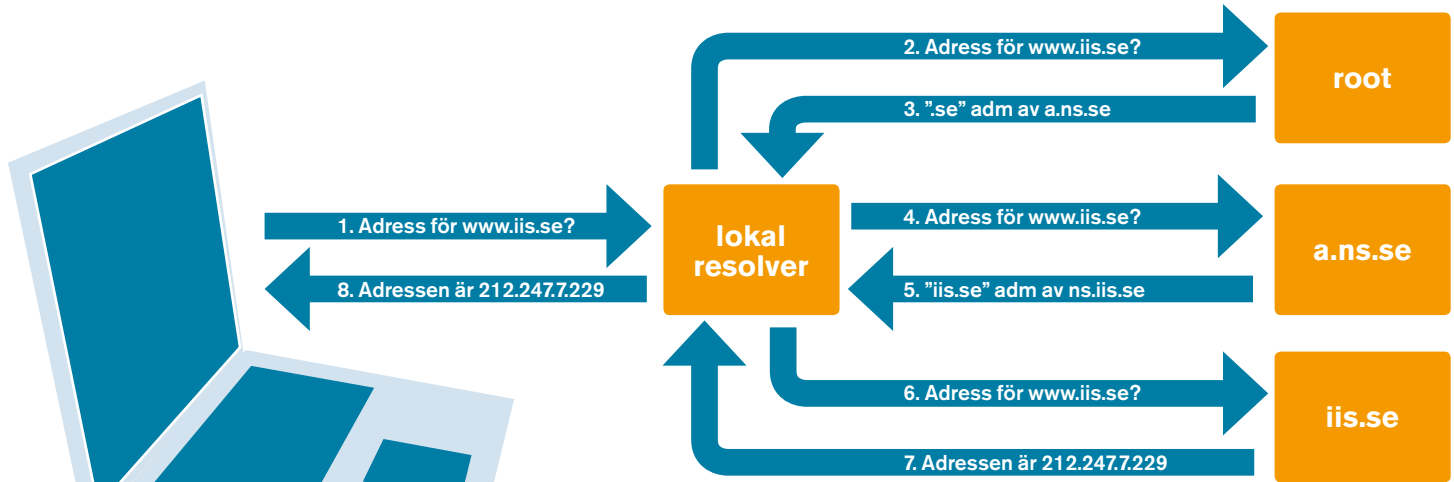
DNSCheck säkerställer DNS-tjänsten

Eftersom i stort sett alla Internettjänster idag är beroende av fungerande DNS är det viktigt att systemet fungerar optimalt. I många fall kan tillgänglighetsproblem av webb och e-post härledas till problem i DNS. Med .SE:s egenutvecklade tjänst DNSCheck – <http://dnscheck.iis.se> – får man enkelt ett kvitto på hur DNS-tjänsten fungerar för en domän. En ny, mer användarvänlig version av DNSCheck lanserades i september 2008 och ytterligare en ny version i mars 2009. Tjänsten har redan fått internationellt renommé och används i både Holland och Angola. Utöver den ordinarie DNS-tjänsten kontrollerar DNSCheck även sådant som DNSSEC-signaturer – säkerhetssignerade domännamn – och påträffade IP-adressers giltighet.

Utöver de tester som vem som helst kan göra via den publika tjänsten kontrollerar DNSCheck regelbundet hela zonfilen för .se. Zonfilen innehåller all information som behövs om en zon – i det här fallet .se – för att adressering med DNS ska kunna användas. DNSCheck kontrollerar också automatiskt förändringar som sker i .se-zonen och meddelar berörd återförsäljare, så kallad registrar, när fel uppstår.

.SE i ett internationellt sammanhang

.SE är verksam i en i allra högsta grad internationell omvärld, där många aktörer bidrar med sin del till

Tekniken i korthet

Varje gång du knappar in en adress (URL) i din webbläsare eller skickar ett e-postmeddelande, skickar datorn en DNS-fråga till din lokala namnserver, vilken för de allra flesta privat-användare finns hos Internetleverantören. Namnservern skickar i sin tur frågan vidare till relevant toppdomän för att hitta den namnserver som har information om den domän du söker kontakt med.

Domännamnsystemet (DNS) översätter ett domännamn till en IP-adress som datorerna kan tolka. Varje gång en adress (URL) knappas in i en webbläsare skickar din dator en DNS-fråga vidare, för att ta reda på vilken IP-adress webbplatsen har.

Internet och samverkar för att få helheten – en stabil infrastruktur – att fungera. Det internationella samarbetet kring Internetutvecklingen är formaliserat i ett antal samarbetsorgan där .SE deltar aktivt.

ICANN

Själva domännamnsystemet är hierarkiskt uppbyggt där Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, ICANN, har det yttersta ansvaret. ICANN bildades 1998 och är en icke vinstdrivande samarbetsorganisation vars uppgift är att ansvara för den högsta nivån i domännamnsystemet, rotzonen, och för delegering av ansvar för toppdomäner (TLD:er). I november 2007 formaliserade .SE och ICANN sitt samarbete genom en brevväxling. På det sättet ville .SE visa att den svenska toppdomänen stödjer ICANN:s arbete och är beredda att aktivt bidra till att öka ICANN:s oberoende ställning gentemot det amerikanska handelsdepartementet, Department of Commerce (DOC).

ISOC

Internet Society, ISOC, är en ideell förening som bildades 1992, med säte i USA. ISOC arbetar både med Internets teknik och påverkan på samhället. En viktig del av ISOC:s tekniska arbete handlar om att utveckla Internets "arkitektur" och tekniska standarder för nätet. Det sker bland annat genom att ISOC är organisatorisk värd för de grupper som svarar för utveckling av protokoll och standarder för Internet, till exempel Internet Engineering Task Force (IETF). Den svenska avdelningen ISOC-SE utser två styrel-

seledamöter i .SE:s styrelse, bland annat utser föreningen .SE:s styrelseordförande.

IETF

Internet Engineering Task Force, IETF, är inte i formell mening en organisation, utan snarare en process med ett antal förhållningsregler. Syftet med processen är att utarbeta standardiseringsdokument kring Internet. Dessa publiceras som så kallade RFC (Request for Comments). Det mesta arbetet sker via e-postlistor, men sedan 1986 anordnas fysiska möten tre gånger per år. .SE är värd för det 75:e mötet som arrangeras i Stockholm sommaren 2009. De beslut som IETF:s arbetsgrupper fattar, liksom andra förslag till RFC:er, granskas av Internet Engineering Steering Group, IESG.

IAB

Internet Architecture Board, IAB, är ISOC:s rådgivande organ i tekniska frågor och har som uppdrag att se till helheten när det gäller Internets utveckling. The Internet Research Task Force, IRTF, som rapporterar till IAB, har som uppgift att bedriva långsiktig grundforskning inom Internetområdet.

RIPE

Réseaux IP Européens, RIPE, är en samarbetsorganisation (Regional Internet Registry, RIR) för Internetoperatörer i Europa, övriga delar av det forna Sovjetunionen, västra delen av Asien till och med Afghanistan samt Afrika norr om ekvatorn.

RIPE syftar till att samordna arbetet så att Internets

européiska del fungerar effektivt. Internetvärlden är uppdelad i fem geografiska administrativa områden, så kallade RIR:ar. Motsvarigheter finns i Nordamerika, Sydamerika, Asien och Afrika. För dessa fem, är den överordnade instansen ICANN, och de underordnade instanserna för en RIR är Local Internet Registries (LIR) som är medlemmar i en RIR. RIPE och övriga tilldelas IP-nummer för sitt område via The Internet Assigned Numbers Authority, IANA, och fördelar i sin tur till lokala registryer (LIR) att fördela IP-nummer till slutanvändarna. IANA, är den del av ICANN som har det tekniska ansvaret för den globala tilldelningen av IP-adresser och som hantlar drift och administration av rotzonen för domännamnssystemet.

IGF

The Internet Governance Forum, IGF, etablerades av FN i mitten av 2006. Det var sprunget ur ett arbete som startades genom att FN arrangerade en World Summit on the Information Society (WSIS) i två faser. Den första fasen ägde rum i Genève 2003 och den andra fasen utspelade sig i Tunis 2005. Under den första fasen fastslogs ett krav på FN:s generalsekreterare att etablera en arbetsgrupp för styrning av Internet, the Working Group on Internet Governance (WGIG). WGIG etablerades och fick i uppdrag att redovisa resultatet av sitt arbete i en rapport för övervägande och lämpliga åtgärder inför den andra fasen av WSIS i Tunis 2005. IGF är ett forum för diskussioner kring policyfrågor gällande Internet, som är

öppet för alla intressenter i syfte att främja den internationella utvecklingen och minska klyftorna när det gäller tillgång till Internet i världen.

ENISA

Enisa, den europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet inrättades 2004 och är ett expert- och kompetenscentrum för informationssäkerhetsfrågor som har till uppdrag att öka gemenskapens och medlemsstaternas, och därigenom även näringslivets, förmåga att förebygga, åtgärda och lösa problem som rör nät- och informationssäkerhet. Byrån har sitt säte på Kreta i Grekland. Det är en EU-myndighet med uppdrag att öka gemenskapens och medlemsstaternas förmåga att lösa problem som rör nät- och informationssäkerhet, men också bidra till det internationella samarbetet. Enisa ger råd till EU-kommissionen och Europaparlamentet i nät- och informationssäkerhetsfrågor.

CENTR

Ett annat samarbete där .SE är involverade sker inom Internet Country Code Top Level Domain Registries, CENTR, där nationella toppdomäner sedan 1998 har samarbetet framför allt kring tekniska och juridiska frågor. Organisationen har europeiskt fokus, men flera nationella toppdomäner utanför Europa är också medlemmar.

ATF – .SE:s tvistlösningssystem för domännamn

.SE har byggt upp ett oberoende tvistlösningssystem som prövar vem som har rätten till ett domännamn. Det alternativa tvistlösningsförfarandet är ett alternativ till utdragna och kostsamma domstolsprocesser och har skapats för att hantera problem med domännamn som kränker rätten till exempel till annans varumärken eller firmanamn.

.SE erbjuder sedan 2003 ett oberoende tvistlösningssystem som prövar rätten till domännamn. Sedan juli 2006 ställs även i lagen om nationella toppdomäner för Sverige på Internet (SFS 1998:204) krav på att det ska finnas ett fungerande tvistlösningssystem. Under 2008 prövades 44 tvister om domännamn genom .SE:s alternativa tvistlösningsförfarande, ATF. Det ska ställas i proportion till att 229 000 nya .se-domäner registrerades under året och att det fanns 834 000 aktiva domäner vid årets slut.

Snabb tvistlösning till lägre kostnad

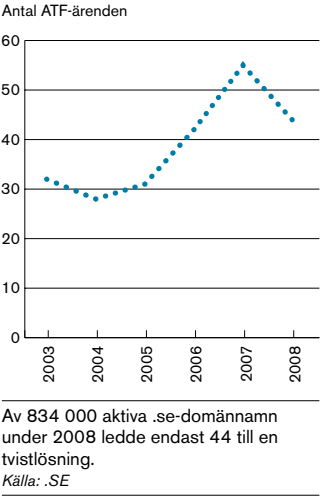
Kostnaderna för ATF är kraftigt subventionerade av .SE och anpassade till om det är en privatperson eller ett företag som ansöker, antalet tvistlösare samt hur många domännamn det tvistas om. Hälften av den avgift som en part betalar för ett ATF-förfarande återbetalas om parten vinner framgång. .SE anlitar 13 jurister som tvistlösare, vilka helt självständigt avgör tvisterna, oberoende av .SE. Samtliga 13 tvistlösare är erfarna jurister och kunniga inom immaterialrätt, utan annan koppling till .SE än att organisationen fungerar som administrativ enhet. I de flesta fall anlitas en tvistlösare, men om någon av parterna vill och betalar extra kan ett ärende avgöras av tre tvistlösare. En tvist tar ungefär en månad att lösa. Om en registrering inte följer .SE:s uppställda regler om ATF riskerar innehavaren att förlora domännamnet till den som har ansökt om en tvistlösning. För att den sökande ska nå framgång och innehavaren

därmed förlora rätten till det omtvistade domännamnet måste sökanden:

- Inneha en rättighet med giltighet i Sverige, till exempel ett varumärke eller firma.
- Visa att innehavaren av domännamnet handlat i ond tro när han/hon registrerade eller använde domännamnet.
- Visa att innehavaren inte har rätt eller berättigat intresse till domännamnet.

Få ärende jämfört antal aktiva domännamn

Att registreringen av domännamn utan förprövning fungerar bevisas av att antalet tvisteärenden inte alls har ökat i samma takt som registreringarna. Det har rört sig om väldigt få ärenden varje år sedan starten 2003. Jon Dal, en av tvistlösarna, anser att ATF-systemet fungerar bra. – Vad gäller till exempel felstavningar på bankers namn är det ofta ganska enkelt. I de fallen finns det i regel inget annat trovärdigt legitimt syfte, så ATF-ärendena går generellt sett alltid bankernas väg. Under 2009 ska .SE se över möjligheterna att införa ett elektroniskt förfarande för att förenkla för de sökande. En sökbar databas över tidigare ärenden kommer också att göras tillgänglig via webben.

På Aspviks gård bedriver Jan-Erik och Anne-Marie Tärnström modernt lantbruk. Odlingen är både konventionell och ekologisk.
www.aspvikslantbruk.se

.SE:s forsknings- och utvecklingsverksamhet

Målet med .SE:s forsknings- och utvecklingsarbete är att skapa nytta för Internets slutanvändare och se till att de bättre kan ta tillvara Internets alla möjligheter. Det går tillbaka till stiftelsens urkund, som säger att ”stiftelsen skall ha till ändamål att främja en god stabilitet i infrastrukturen för Internet i Sverige samt främja forskning, utbildning och undervisning inom data- och telekommunikation, särskilt med inriktning på Internet.”

Avgiften som innehavare betalar för registrering av .se-domäner föder inga kommersiella vinstintressen. I stället finansierar domännamnsverksamheten projekt som bidrar till en positiv utveckling av Internet i Sverige. Syftet med forsknings- och utvecklingsarbetet är att skapa nytta för alla innehavare av .se-domäner och övriga Internetanvändare, och ge dem bättre förutsättningar att ta tillvara Internets alla möjligheter.

– Vad som skedde under 2008 var att en rad projekt inom de olika satsningsområden som etablerades året dessförinnan började utvecklas till något substantiellt. Under 2009 kommer vi att kunna skörda en del frukter. Dessa projekt kommer nu att på olika sätt konkret bidra till Internetutvecklingen, kommenterar Staffan Hagnell, chef för forsknings- och utvecklingsavdelningen på .SE.

Avdelningen bildas 2007

År 2007 fick arbetet med att främja Internetutvecklingen fastare former när .SE:s forsknings- och utvecklingsavdelning bildades. Tidigare hade en handfull initiativ tagits, framför allt den årliga konferensen Internetdagarna som hösten 2008 anordnades för nionde gången, Internetfonden som bildades 2003 för att finansiera fristående projekt samt utvecklingen av TPtest som senare kom att bli Bredbandskollen.

Sedan avdelningen bildades 2007 bedriver .SE forsknings- och utvecklingsverksamhet under devisen att alla ska våga, vilja och kunna använda Internet. Under 2007 och 2008 definierades nio satsningsområden, som i den text som följer beskrivs närmare. Därefter följer fördjupande presentationer av ett antal projekt samt Internetdagarna och Internetfonden.

.SE:s Internetguider

Under 2008 påbörjade .SE sin utgivning av Internetguider, kunskapsspackade men lättillgängliga publikationer om Internet och dess användning som riktar sig till en bred allmänhet. Guiderna är gratis, alla går att ladda ned i pdf-format och många går även att beställa i tryckt format via .SE:s webbplats.

Nio guider gavs ut 2008, inom så skilda ämnen som hur IP (Internet Protocol) fungerar till hur man bäst skriver för webben. .SE fortsätter utgivningen av Internetguider i ungefär samma takt under 2009.

På www.iis.se/more/aboutguide finns länkar till samtliga Internetguider i pdf-format.

Internetstatistik

.SE strävar efter att bli den organisation som man självklart vänder sig till för fakta kring Internet i Sverige. Syftet med satsningsområdet Internetstatistik är att säkerställa tillgången på aktuell, tillförlitlig och intressant statistik och fakta.

Under 2008 etablerade .SE samarbeten med fyra av de befintliga producenterna av Internetfakta i Sverige: SCB (Statistiska Centralbyrån), Nordicom, PTS och WII (World Internet Institute). Genom .SE:s försorg har en rad rapporter kunnat publiceras och ytterligare analyser och rapporter har beställts av statistikexperterna.

.SE finansierade utgivning av SCB:s två statistikrapporter *Privatpersoners användning av datorer och Internet 2008* och *Företagens användning av IT 2008*. I samarbete med WII publicerades rapporten *Svenskarna och Internet 2008*. På webbplatsen www.iis.se/more/internetfacts finns mer statistik och fakta samlad.

Planerna för 2009 innefattar bland annat att ytterligare fördjupa och bygga ut etablerade samarbeten,

jobba med standardisering, anordna ett Internetstatistikseminarium och skapa en portal för området på www.internetstatistik.se.

Internet i skolan

Målet för satsningsområdet Internet i skolan är att stödja långsiktig positiv utveckling och användning av Internet i Sveriges skolor. .SE:s första projekt inom området är Webbstjärnan 2009, som är en tävling i webbpublicering för gymnasieskolan. Meningen är att eleverna ska skapa en webbplats av sitt skolarbete och det bästa bidraget vinner 20 000 kronor.

.SE erbjuder kostnadsfritt skolorna det som behövs för att komma i gång med webbpublicering, så som domännamn, webbhotell, publiceringsverktyg, support, utbildningsmaterial och kurser i hur man skriver för webben. Tonvikten ligger inte på avancerade tekniska lösningar, utan det är kreativitet och innovation i skolan som står i centrum.

Inom satsningsområdet inledde .SE ett strategiskt samarbete med DIU, Stiftelsen Datorn i Utbildningen under 2008. Samarbetet med DIU innebär att .SE har tillgång till den betydelsefulla specialkompetensen som DIU besitter inom skol- och utbildningsområdet. Ett annat samarbete påbörjades med Ung Företagsamhet under året, som ledde till att nästan två tredjedelar av de tävlande lagen i tävlingen var elever från kursen Ung Företagsamhet.

I augusti 2009 startar tävlingen på nytt och då välkomnar Webbstjärnan också alla grundskolor i Sverige.

Internet för alla

Allt fler samhälls- och konsumenttjänster blir tillgängliga över Internet, vilket öppnar upp nya möj-

ligheter för människor. Företag, myndigheter och andra organisationer gör gradvis Internet till den primära distributionskanalen för tjänster av alla de slag. Tillgång till Internet är i flera fall en förutsättning för att vara en del av samhället.

Med denna utveckling riskerar grupper som av olika anledningar har svårt att ta till sig Internet-tekniken att ställas utanför. Det kan handla om äldre, handikappade och socialt utsatta. Inom satsningsområdet vill .SE genom praktiska exempel visa hur människor som i dag inte aktivt använder tjänster kan inspireras att göra det och bli Internetanvändare.

Ett antal sådana projekt startades under 2008 och fortsätter under 2009.

DNSSEC

.SE är pionjär inom området säker DNS och var första toppdomänen i världen att erbjuda en kommersiell DNSSEC-tjänst för slutanvändare, som innebär säkrare namnuppslagningar på Internet. 2008 blev något av ett framgångsår för DNSSEC, i varje fall vad gäller intresset för tekniken. Men mycket arbete återstår innan DNSSEC utgör en naturlig del av domännamnsystemet, vilket är .SE:s mål.

Vid årets slut var drygt 1 500 .se-domäner signerade med DNSSEC. Under 2009 har .SE målsättningen att få ett verkligt genombrott i antalet signerade .se-domäner. .SE satsar också på ytterligare teknikutveckling, bland annat i projektet OpenDNSSEC som syftar till att ta fram en lösning med öppen källkod för nyckelhantering och signering.

IPv6

Kommunikationen på Internet domineras fortfarande av protokollet IPv4, där IP-adresserna består av 32

bitar. Det begränsar utbudet till drygt fyra miljarder unika IP-adresser, en begränsning som gör sig alltmer påmind i takt med att världen blir uppkopplad.

IP-adressbristen förutspås bli kritisk redan under åren 2010-11. Den enda långsiktigt hållbara lösningen är att införa den nya IP-versionen IPv6 med 128 bitar långa IP-adresser. Då blir det totala antalet adresser praktiskt taget obegränsat.

Trots att problemet med adressbristen i det nuvarande Internetprotokollet, IPv4, sedan lång tid har varit välkänt har övergången till IPv6 ännu inte kommit i gång på allvar. Läget börjar bli akut och många tunga politiska instanser som EU-kommissionen och USA:s regering trycker på, liksom Internets högsta organ ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers). Även den svenska författningen kräver IPv6-stöd vid offentliga upphandlingar.

För att stödja ett tidigt och smidigt införande i Sverige – och därigenom säkra en stabil framtida Internetinfrastruktur – har .SE gjort IPv6 till ett satsningsområde i sitt utvecklingsarbete. Målet är att IPv6 ska vara så väl spritt och använt att det uppfattas som en naturlig del av Internet i Sverige år 2010.

– Vi vill ta en samordnande roll och strävar efter att underlätta samarbetet mellan olika aktörer, säger Jörgen Eriksson, projektledare för IPv6 på .SE:s forsknings- och utvecklingsavdelning.

Pålitlig e-post

Missbruken av e-posttjänsterna på Internet är många och de växer. Det rör sig om allt från skräppost (spam) till nätfiske (phishing) och andra bedrägeriförsök. Samtidigt försvarar e-posten sin stora betydelse i människors kommunikation. Det bekräftades av en undersökning som .SE lät utföra

under våren 2008, där 62 procent av de tillfrågade pekade ut e-post som den viktigaste formen för kommunikation i sitt arbete.

Även om de flesta moderna e-postprogram har effektiva spärar mot skräppost är 90 procent av all e-post som skickas spam, vilket medför onödiga och kostnadsdrivande belastningar på nätverk, servrar och säkerhetslösningar. Därför inledde .SE under 2008 arbetet med att bygga upp ett svenskt anti-spam-centrum.

Hälsoläget på Internet i Sverige

Syftet med detta satsningsområde är att övervaka kvaliteten på Internets infrastruktur i Sverige. .SE vill se till att infrastrukturen har god funktionalitet och hög tillgänglighet. Syftet är också att vid behov uppmärksamma brister och missförhållanden.

Under 2008 släppte .SE för andra året i rad rapporten *Hälsoläget i .SE* där man testar och utvärderar kvaliteten på Internetinfrastrukturen i Sverige med hjälp av programvaran i .SE:s tjänst DNSCheck. Rapporten tydde på förbättringar på flera områden jämfört med föregående år, men också på att mycket arbete återstår. Arbetet följs upp under 2009.

Bredbandskollen

Bredbandskollen är Sveriges enda oberoende konsumenttjänst för kontroll av bredbandsuppkoppling direkt i webbläsaren och har sedan lanseringen, hösten 2007, blivit enormt populär. Miljontals mätningar har gjorts sedan starten och under 2008 lanserades ytterligare tjänster som en del av Bredbandskollen. Under 2009 fortsätter .SE vidareutvecklingen av tjänsten, bland annat ska de olika tjänsterna integreras på ett bättre sätt.

Karolinska Institutet är Sveriges största centrum för medicinsk utbildning och forskning samt ett av Europas största medicinska universitet.
www.ki.se

.SE:s Internetguider:

Om ungas liv på nätet – för vuxna

Under 2008 påbörjade .SE sin utgivning av Internetguider, kunskapspäckade men lättillgängliga publikationer om Internet och dess användning som riktar sig till en bred allmänhet. Guiderna är gratis och kan laddas ned som pdf och många kan även beställas i tryckt format via .SE:s webbplats. Nio guider gavs ut 2008 – en av dem var *Ungas integritet på nätet*, den hittills populäraste av .SE:s Internetguider

För dagens unga generation har Internet blivit en självklar del av vardagen och ett viktigt sätt att sköta sitt sociala liv. Samtidigt kommer rapporter som visar att det blir vanligare att hot, kränkande bilder och grovt förtal sprids via Internet. Som vuxen i de ungas närhet är det lätt att känna sig både vilsen och rädd.

Detta är något som beklagas av Johnny Lindqvist och Ewa Thorslund och bakgrunden till att de tog initiativet till Internetguiden *Ungas integritet på nätet*. De två medförfattarnas syfte med skriften är att försöka komma bort från skrämselpropaganda och få föräldrar, lärare och andra vuxna att förstå hur barnens sociala liv på nätet fungerar, så att man tillsammans kan jobba med integritetsfrågorna.

Samma beteende – ny arena

– Tyvärr stöter man hos vuxna ofta på en fördömande attityd som inte är särskilt konstruktiv. För att kunna motverka det som är negativt måste man först förstå vad det hela handlar om och lära sig lite om hur det fungerar, säger Johnny Lindqvist.

Han menar att tonåringarna av i dag gör precis samma saker som de alltid har gjort. Det är bara arenan som är ny.

På nätforum och chattsajter visar de samma

beteende som när vi hängde vid Pressbyrån i centrum när jag var tonåring. Och tonåringar har alltid sökt uppmärksamhet, men nu kan de göra det hos en stor, anonym publik på nätet. Då är det bra om de vuxna tar sig tid och hjälper barnen hantera olika situationer, i stället för att bara ställa sig avvisande.

Vuxna har ingen koll

Båda författarna har lång erfarenhet av frågor kring unga, mobbning och nätsäkerhet. De menar att vuxna kan påverka barnens beteende och hjälpa dem undvika risker först när de har satt sig in i vad barnen gör på Internet och varför.

– Många vuxna har ingen koll och ingen lust att skaffa sig koll på tonåringarnas nätvanor. Men när man inte själv förstår varför sajter som Facebook finns, blir det svårt att förstå när och hur man ska ingripa, säger Johnny Lindqvist.

Det handlar inte om att som vuxen lägga ned mycket tid på community-sajter, utan det viktiga är att förstå principen och varför barnen tycker att det är så kul. Då kan man också diskutera med dem.

Positiv respons från skolorna

Ungas integritet på nätet som kom ut i augusti, ger en bred överblick över området. Det blev

den populäraste Internetguiden under 2008 och har bland annat beställts av många lärare runtom i landet. Skriften trycktes i en upplaga på 7 000 exemplar och har laddats ned flitigt.

– Jag har fått positiv respons när jag delat ut skriften vid föreläsningar ute på skolorna, men vi märkte snart att något mer hands-on också efterfrågades. Därför tog vi i oktober fram ett kompletterande diskussionsmaterial som fick namnet *Vuxenvärlden – ballå!*

Våren 2009 planeras en ny upplaga där de två skrifterna kombineras i en enda bok som trycks i 36 000 exemplar.

Internetguider under 2008:

- Skapa en webbplats med Wordpress
- Hur man skriver för webben
- Vuxenvärlden - hallå!
- Copyright - Copyleft
- Ungas integritet på nätet
- Vad säger Internetstatistiken?
- Oseriösa metoder vid telefonförsäljning av domännamn
- Introduktion till IP (Internet Protocol)
- Yttrandefrihet på nätet

”Många vuxna har ingen koll och ingen lust att skaffa sig koll på tonåringarnas nätvanor.”

Johnny Lindqvist, författare av *Ungas integritet på nätet*

”Genom projektet har vi börjat se på nätet som en funktion för hemlösa.”

Göran Dahlstrand, vd för Stiftelsen Hotellhem i Stockholm

Internet för alla:
Nätfärdigheter ett steg mot eget boende

Ett av projekten som startades inom satsningsområdet Internet för alla under 2008 är ett samarbete med Stiftelsen Hotellhem i Stockholm. Syftet med projektet ”Internet för alla – även hemlösa” är att hjälpa hemlösa att bygga upp en grundkompetens inom Internetanvändning.

– Det finns en social dimension i varje teknisk förändring. För hemlösa innebär Internet både nya hot om ytterligare utanförskap och nya möjligheter att skapa kontroll över tillvaron, förklarar Stiftelsen Hotellhems vd Göran Dahlstrand.

Hotellhem bildades av Stockholms stad redan 1963. Verksamheten hjälper personer som av olika anledningar har hamnat utanför ett vanligt boende; dels hemlösa som så snabbt som möjligt kan hjälpas tillbaka till den ordinarie bostadsmarknaden, dels de som inte klarar detta, för vilka man tillhandahåller ett boende som är så likt ett vanligt boende som möjligt. De 2 300 lägenheter som Hotellhem har runtom i Stockholm liknar studentbostäder där de boende kan bygga upp förmågan att ta hand om sig själv.

Publika datorer sedan 2003

Utmaningarna som Internetutvecklingen innebär för hemlösa är något Hotellhem arbetat med i flera år. Redan 2003 sattes publika datorer upp för att de boende till exempel ska kunna boka lägenheter via bostadsförmedlingen.

Nätkompetens för hemlösa

– Förmågan att använda olika tjänster på Internet ingår i dag i de grundläggande sociala resur-

ser som krävs för att skaffa sig ett eget boende. Men som grupp är de hemlösa inte så datorvana och det finns ofta en rädsla för tekniska nyheter, säger Göran Dahlstrand.

Under årens lopp har Hotellhem hjälpt till att lära de boende hur man använder Internet, men det har inte skett på ett strukturerat sätt. .SE-projektet som startade i september 2008 och löper ett år framåt ska försöka råda bot på detta. Målet med projektet är att ge 100 hemlösa nio färdigheter som utgör en grundkompetens inom Internetanvändning, bland annat att mejla och surfa.

Pedagogiken viktigast

– Inom ramen för projektet får vi fler offentliga datorer och vi drar in svartfiber i lägenheterna, men det stora är inte hårdvaran utan pedagogiken, berättar han.

I projektet utbildas tolv instruktörer bland Hotellhems personal, vilka i sin tur kommer att utbilda de hemlösa.

– .SE har etablerat ett strukturerat tänkande hos oss. De är duktiga på att ta fram en bra projektbeskrivning, identifiera och sätta upp konkreta mål.

Göran Dahlstrand berättar att projektet blir lite av en pilot och hoppas att man kan fortsätta

att arbeta på detta sätt också i framtiden.

– Genom projektet har vi börjat se på nätet som en funktion för hemlösa. Etablerar du en identitet på Internet kan du sköta så mycket i ditt liv den vägen – från räkningar till att hålla kontakten med dina barn – som annars kan vara svårt för en hemlös. Du kan helt enkelt skapa en fast adress på Internet, på vägen till din fasta adress i verkligheten, avslutar han.

Nio steg till nätkompetens

- Surfa och söka på webben
- Göra inloggningar
- Mejla och sköta mejlkonto
- Skriva, spara och skicka vidare dokument
- Spara på externa (USB-)enheter
- Känna till bloggar och chattsidor
- Känna till sidor med privatekonomisk information
- Söka information på myndighetssidor
- Skaffa e-legitimation

Internet i skolan:

Skolelever – nya stjärnor på webben

.SE satsar på att utveckla användningen av Internet i skolarbetet och hösten 2008 startade skoltävlingen Webbstjärnan. Grundidén är att elever ska skapa en webbplats av sitt skolarbete.

.SE erbjuder skolorna runt om i landet allt som behövs för att komma i gång med webbpublicering. Fokus ligger på innehållet och inte på avancerade tekniska lösningar. Många lärare tror att det är betydligt svårare att skapa en webbplats än vad de senare inser att det egentligen är.

Många elevdrivna projekt

I Webbstjärnan 09 tävlade drygt 3 500 elever från sammanlagt 270 gymnasieskolor runt om i landet och bidragen var vitt skilda. Däremot var de flesta projekten elevdrivna, vilket Filip Vujcic, Nicklas Odell och Jonas Nordsten, som tävlade i Webbstjärnan 09, har erfarenhet av.

– Vi var tvungna att övertala vår lärare om att vi skulle klara av att driva projektet i mål. Vi är intresserade av entreprenörskap och kreativitet, men traditionellt skolarbete ger inte oss inte möjlighet att utveckla de förmågorna, säger Filip Vujcic.

Killarnas projekt kallas Krasslig.se och det är en portal med information om sjukdomar och krämpor. Men webbplatsen ger också en möjlighet för besökaren att dela med sig av erfarenheter av den svenska sjukvården.

Webbstjärnan förverkligar drömmar

Både Nicklas Odell och Filip Vujcic anser att

det går att göra väldigt mycket för att utveckla användandet av Internet i skolan. Kunskapen är bristfällig om hur datorer och Internet kan användas för att höja eleverna ytterligare ett snäpp.

– Den pedagogiska tanken med Webbstjärnan, det vill säga att utveckla användandet av Internet i skolan på ett kreativt och värdefullt sätt, har vi endast börjat arbeta med. Vi har mycket mer att göra på det området, säger Pernilla Rydmark, projektledare för Webbstjärnan.

Jonas Nordsten anser att tävlingen har bidragit till nya lärdomar och erfarenheter. Han menar att en av de bästa sakerna med Webbstjärnan är att man får förverkliga sina egna drömmar.

– Vi är helt klart taggade och kommer att kämpa vidare med sajten, säger han.

Killarna som går tredje året på Frans Schartaus gymnasium har stora planer för projektet.

– Vi siktar på att vinna alla kategorier! Det finns ingen anledning att ha ett lägre mål. Ta till exempel grundarna till Google, de skulle inte ha nått så långt om de hade haft lågt uppsatta mål, säger Filip Vujcic.

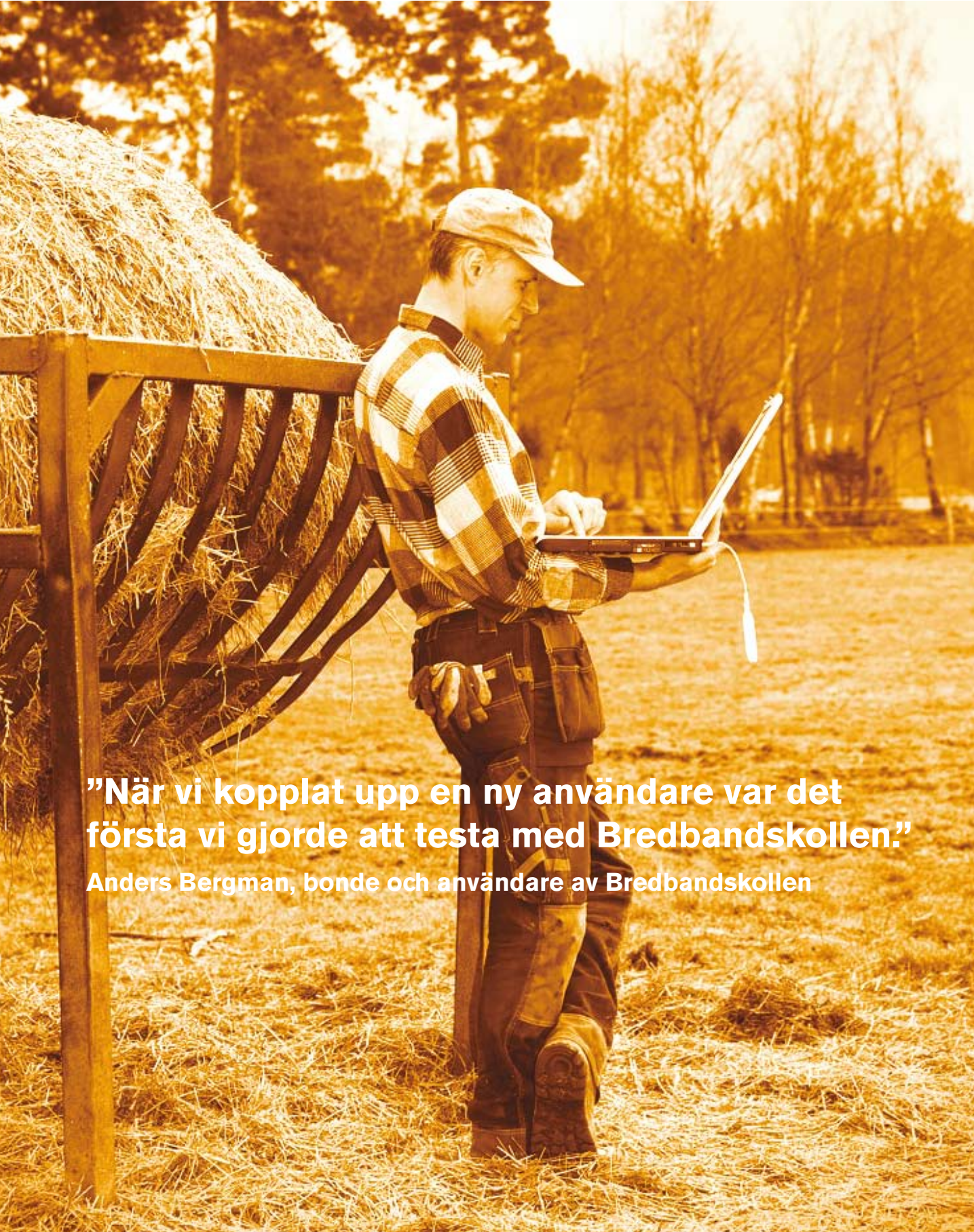
Tävlingen öppnas för grundskolan

Pernilla Rydmark är entusiasmerad av nyskapandet som eleverna visar och är samtidigt överväldigad över intresset för tävlingen.

– Vi hade som mål att det skulle anmäla sig 100 lag. Nu med facit i hand kan jag glatt konstatera att vi sammanlagt hade drygt 770 registrerade lag.

Med en succé i ryggen välkomnar nu Webbstjärnan även grundskolan in i tävlingen, som startar på nytt i augusti 2009.

”När vi kopplat upp en ny användare var det första vi gjorde att testa med Bredbandskollen.”

Anders Bergman, bonde och användare av Bredbandskollen

Konsumenttjänst:
15 miljoner mätningar med Bredbandskollen

.SE:s konsumenttjänst för att testa uppkopplingshastighet är en stor succé bland Internet-användare som enkelt vill mäta sin surfhastighet. Sedan tjänsten lanserades 2007 har Bredbandskollen även vidareutvecklats, bland annat är statistik över tidigare mätningar tillgänglig och det går att göra mätningar via mobiltelefonen iPhone.

Bredbandskollen är en oberoende och kostnadsfri konsumenttjänst för att utvärdera sin bredbanduppkoppling via en vanlig webbläsare. Sedan lanseringen i oktober 2007 har tjänsten blivit mycket populär och är i dag det självklara sättet att testa hastigheten man får ut av sin bredbandstjänst. I februari 2009 hade 14 miljoner mätningar gjorts av cirka 4,7 miljoner användare.

Används som kvitto på utlovad hastighet
På landsbygden är det inte lätt att få fiberuppkoppling. Därför tog den ekonomiska föreningen Lavad FFH, med hemort i glesbygden mellan Lidköping och Grästorp i Västergötland, saken i egna händer. När de hösten 2008 fått fibernätet på plats hos knappt 200 medlemmar hade de stort utbyte av Bredbandskollen. Anders Bergman berättar:
– När vi kopplat upp en ny användare var det första vi gjorde att testa med Bredbandskollen. På så vis kunde vi verifiera att experterna hade gjort sitt jobb och hastigheten var så hög som den skulle. Vi var noga med att använda tipsen på sajten för att få upp hastigheten. I de flesta fall fick vi ut vad vi ville, men vi identifierade också problem där vi kallade in leverantören för felsökning.

Kritik gav ny branschstandard
Något som Bredbandskollen hade en viktig del i, var att Internetoperatörerna under våren 2008 tog till sig av den kritik som framförts kring deras marknadsföring av bredbandstjänster. Istället för ”upp till”-hastigheter antogs då intervallangivelser med en garanterad lägsta hastighet som branschstandard.

– Vår statistik visar att förtroendet för operatörerna har ökat, kommenterar Rickard Dahlstrand, ansvarig för Bredbandskollen på .SE.
Under 2008 förstärktes infrastrukturen bakom tjänsten med två nya servrar i Luleå, för att bättre nå Norrlandsregionen. I årets största projekt, som tog fasta på Bredbandskollens karaktär av självhjälpssverktyg, utvecklades en så kallad åtgärdsguide. Här kommer användaren, via ett antal frågor om sin uppkoppling, fram till särskilt anpassade råd om åtgärder som man själv kan vidta för att förbättra uppkopplingshastigheten.

Statistisk guldgruva
Ytterligare en vidareutveckling av Bredbandskollen var att den samlade statistiken över alla mätningar gjordes tillgängliga på webbplatsen. Det har utnyttjats av bland andra forskare och journalister.

Hösten 2008 togs också en version av Bredbandskollen fram för mobiltelefonen iPhone. Eftersom telefonerna är utrustade med gps kan användarna jämföra sin uppkopplingshastighet med andras mätningar i närområdet. Alla mätningar är naturligtvis anonyma.

Mobilt bredband ett problemområde
– För fasta uppkopplingar får runt 40 procent av mätningarna bra betyg och samma andel dåligt. Med tanke på alla fel som kan uppstå är det ändå förhållandevis bra. Vi ser också en svagt positiv trend. Men resultaten för mobilt bredband visar att detta fortfarande är ett problemområde, svarar Rickard Dahlstrand.
Under 2009 lanseras en ny version av Bredbandskollen, bland annat i syfte att bättre integrera dess olika delar.

Teknikspridning:

Ett bra år för DNSSEC

2008 fick forskaren Dan Kaminsky på allvar upp säker DNS på Internetvärldens agenda och .SE fick därmed stort internationellt genomslag för sitt arbete med säkrare DNS-uppslagningar. Men redan hösten 2005 signerade .SE som första landstoppdomän i världen sin zon med DNSSEC, och var även först med att erbjuda en kommersiell DNSSEC-tjänst.

DNSSEC är namnet på ett säkerhetstillägg till Internets domännamnsystem (DNS) genom vilket svaren på DNS-uppslagningar säkerställs med kryptografiska signaturer. Syftet är att säkra DNS från missbruk, som så kallad cacheförgiftning. .SE har under flera år varit en pådrivande kraft för att införa och sprida DNSSEC. Man var första landstoppdomän i världen att signera sin zon och första toppdomänen i världen att erbjuda en kommersiell DNSSEC-tjänst i februari 2007.

.SE i framkant

Under 2008 tog intresset för tekniken fart ordentligt. .SE hamnade i hela Internetvärldens blickfång genom att ligga i framkant på området och för att gärna dela med sig av sina erfarenheter. Detta visade sig bland annat i det stora intresset för ett internationellt DNSSEC-seminarium som anordnades i oktober 2008. Det lockade 150 deltagare, bland annat från 20 toppdomäner runt om i världen. .SE höll även internationella utbildningar kring DNSSEC. En av talarna på seminariet var Steve Crocker, ordförande i DNSSEC Deployment Working Group.

– .SE:s pionjärinsatser inom området DNSSEC måste lovordas. För en framgångsrik implementering av DNSSEC krävs det att alla toppdomäner, registrarer och Internetoperatö-

rer sluter upp, säger Steve Crocker.

Stephen Morris, som är chef för teamet för avancerade projekt på brittiska landstoppdomänen .uk, som drivs av Nominet, deltog i workshopen. Han kommenterade på följande sätt:

– Som representant för en toppdomän var workshopen en chans att lära mig, från en organisation med praktisk erfarenhet, om de frågor som man tvingas ta itu med när man driftsätter DNSSEC. Det mest användbara för mig var att höra om registrarernas och kunders erfarenheter. .SE är pionjär vad gäller införandet av DNSSEC och har en massa erfarenheter att dela med resten av DNS-gemenskapen.

Robert Martin-Legègne, som är CIO på DK Hostmaster A/S, deltog för att få en bild av de uppgifter och processer som väntar innan det danska registryt driftsätter DNSSEC.

– .SE:s arbete på området är absolut banbrytande och deras ansträngningar att dela med sig av den information som förvärvats är oerhört värdefullt för deltagarna. Jag vill med enfaset berömma policyn att dela med sig av den här informationen, säger han.

Kaminsky fick upp DNS på agendan

En bidragande orsak till det ökade intresset är den möjlighet att utnyttja en svaghet i DNS

som offentliggjordes av forskaren Dan Kaminsky i juli och ofta kallas Kaminskybuggen. Han demonstrerade ett nytt och mycket enkelt sätt att genomföra en cacheförgiftning, vilket ytterligare underströk vikten av att införa DNSSEC.

Webbplats för info och tester

.SE startade under hösten webbplatsen Kaminskybuggen.se för att informera om osäkerheterna i DNS och sprida kunskap om DNSSEC. På sajten kan användare kostnadsfritt testa både sin dators och sin domäns sårbarhet.

Den ökade uppmärksamheten för DNSSEC ledde också till att allt fler innehavare valde att signera sina .se-domäner, bland annat många kommuner och flera svenska myndigheter. .SE:s mål att 1 000 domäner skulle signeras under 2008 uppnåddes redan i november. För att ytterligare stödja utvecklingen tar .SE från och med januari 2009 inte längre ut någon avgift för DNSSEC-tjänsten.

Under 2009 kommer många toppdomäner att följa i .SE:s fotspår och börja signera domäner. .SE planerar ytterligare internationella workshops och utbildningar under året. Ett stort projekt startas också kring OpenDNSSEC där man tar fram verktyg för automatisk nyckelhantering. Mer information om detta finns på www.opendnssec.se.

**”Utan Internetfonden hade vi aldrig haft
möjlighet att utveckla Barnbibblan.”**

**Katarina Dorbell, utvecklingsledare
inom Västra Götalands Regionbibliotek**

Internetfonden:
Barnbibblan på nätet – för de allra minsta

.SE:s Internetfond är .SE:s sätt att stödja Internetutvecklingen genom finansiering av fristående projekt. Internetfonden har sedan starten 2004 finansierat ett 100-tal projekt, vars syfte har varit att bidra till Internets utveckling. Projektidéerna kommer från allmänheten via ett publikt ansökningsförfarande och två gånger per år väljer en bedömningskommitté vilka projekt som ska få stöd.

Budgeten för .SE:s Internetfond fastställs årligen av .SE:s styrelse. Under 2008 fick 22 projekt tillsammans fem miljoner kronor från Internetfonden – ett av dem var Barnbibblan. Det är en Internetbaserad bibliotekstjänst för förskolebarn. Initiativet togs av Västra Götalands Regionbibliotek som via Internet ville inspirera även de allra minsta barnen till att börja läsa.

Ursprunget till Barnbibblan startade redan i december 1996 då Katarina Dorbell påbörjade utvecklingen av Barnens Bibliotek på nätet, en idé som hon själv kläckt. Hon ville ge barnen en plats på nätet där de på olika sätt enkelt kunde bli inspirerade och stimulerade till att börja läsa böcker i tidig ålder. Idag finansieras Barnens Bibliotek av Statens Kulturråd.

Barnens engagemang viktig draghjälp
Katarina Dorbell påbörjade projektet i blygsam omfattning genom att publicera ett antal boktips på barnensbibliotek.se. Hon blev efter det relativt omgående kontaktad av barn som ville ha fler boktips men som också eftersökte mer interaktivitet. Med deras hjälp växte webbplatsen fram. Men, det som saknades var något för de allra minsta.

– Det finns så litet utbud av webbplatser

med lättillgängliga boktips och sagor för förskolebarn. Jag kände att det inom ramen för Barnens Bibliotek var dags att utveckla något för dem. Här föddes idén om Barnbibblan för barn i förskoleåldern, säger Katarina Dorbell, utvecklingsledare inom Västra Götalands Regionbibliotek.

Fonden möjliggjorde Barnbibblan
Utvecklingen av Barnbibblan var inget som kunde finansieras av Kulturrådet, så Katarina påbörjade jakten på nya finansiärer. Hon stötte då på .SE:s Internetfond.

– Det var jätteroligt att vi fick bidraget. Utan Internetfonden hade vi aldrig haft möjlighet att utveckla Barnbibblan. Tack vare bidraget kunde vi dels publicera vår första gratis saga ”Kattresan”, dels vidareutveckla Barnbibblan, kommenterar Katarina Dorbell.

Stimulerar läsning i ung ålder
Barnens Bibliotek, inklusive Barnbibblan, marknadsförs i stor utsträckning via landets bibliotek. Via dem delar man ut cirka 50 000 bokmärken per år med webbplatsens adress på. Man deltar även i mässor, som till exempel Baby & barnmässan i Göteborg, och annonserar i diverse medier som när föräldrar.

Man samarbetar även med andra webbplatser för barn samt ser över olika typer av samarbeten, som till exempel länkutbyte med Utbildningsradions sajt för barn.

– Att vi får pengar för ett Internetprojekt som Barnbibblan är av stor vikt för de små barnens utveckling. Den yngsta besökaren vi hittills haft på Barnbibblan var tre år. Det ser vi som en framgång i strävan att stimulera till läsning i tidig ålder, avslutar Katarina Dorbell.

Trots att de är nöjda med dagens resultat, finns det alltid mer att göra. Men, det handlar om pengar. Barnbibblan kan dock leva vidare, även om den inte vidareutvecklas i någon större utsträckning. Det kommer hela tiden nya förskolebarn och sagor är alltid aktuella.

Evenemang:

Internetdagarna en ledande mötesplats

Internetdagarna är en viktig mötesplats för den svenska Internetbranschen. Den årliga, två dagar långa konferensen bjuder på fem parallella spår med närmare 150 svenska och internationella talare. När Sveriges Internetbransch sammanstrålade 2008 var säkerhetsfrågor och IPv6 heta ämnen, men konferensen karaktäriseras av sitt breda utbud. I november 2009 är det tioårsjubileum för Internetdagarna.

Internetdagarna är .SE:s årligen återkommande konferens där ny kunskap kring Internet och dess utveckling presenteras. Konferensen är Sveriges största på sitt område och en ledande mötesplats för branschfolk, politiska beslutsfattare, användare och tekniska experter.

Den 21-22 oktober anordnades den nionde upplagan av Internetdagarna på Folkets hus i hjärtat av Stockholm. Huvudtalare var legendariske Vint Cerf som var med och utvecklade Internet när det begav sig, numera Internet-evangelist på Google, infrastrukturminister Åsa Torstensson (c) samt Patrik Fältström från Cisco. Därefter vidtog seminarier och föreläsningar i fem parallella spår: IP och nätverk, Säkerhet, Infrastruktur och samhälle, Webb/Mobilt Internet samt Domännamn.

IPv6 – intressant område

Svante Victorsson, IP- och DNS-administratör, TeliaSonera Network, deltog under Internetdagarna 08 för att han ville bli uppdaterad om vad som händer i Internetvärlden i stort. Men främst för att få mer information om IPv6.

– IPv6 är ett intressant område - hur det ser ut med adressutrymmet och vilka tekniska vägar som finns framåt. Även om jag var lite besviken på att Geoff Huston inte kom och talade

om vad som händer om IPv6 misslyckas, hade hans ersättare Patrik Fältström intressanta infallsvinklar. Bland annat talade han om olika tekniska lösningar som alternativ, men att IPv6 är vägen framåt.

Allmänna IT-utvecklingen

Kate Johansson från Regeringskansliet anser också att IPv6-spåret var intressant och även Åsa Torstenssons föredrag om aktuella IT-politiska frågor.

– Jag var ny på jobbet och fick tips från kollegor om det. Jag jobbar med administrativa säkerhetsfrågor så jag ägnade mig främst åt informationssäkerhet, även om det också var intressant med den allmänna IT-utvecklingen.

Barns nätsäkerhet

Per Garå från NetClean hade ett annat fokus när han medverkade som utställare på konferensen.

– Vi levererar mjukvara som hjälper företag, organisationer, Internetleverantörer och carriers att hindra barnpornografiskt material från att spridas på nätet eller genom företags nätverk. Eftersom barns nätsäkerhet var ett av ämnena på Internetdagarna 08 ville vi vara på plats. Det är mycket bra att branschen själv tar

upp detta ämne som borde uppmärksammas mycket mer. Det är ju där kunskaperna finns.

Tioårsjubileum 2009

Drygt 700 besökare lockades till Internetdagarna och det hetaste spåret var överlägset Säkerhet, följt av IP och nätverk som kretsade kring IPv6. En debatt om integritet och övervakning lockade också många besökare, föga förvånande med tanke på den hett omdiskuterade FRA-lagen.

I november 2009 blir det tioårsjubileum och evenemanget förlängs då till tre dagar.

Vint Cerf, Chief evangelist på Google, presenterade sin vision av Internet i framtiden på Internetdagarna 2008.

Alfred, Per, Marcus och Thomas bildar indiepopbandet Jackeroo. De vill göra världen lite gladare med sin musik.
www.jackeroo.se

Kort hår blir långt, tunt hår blir tjockt och lockigt hår blir rakt på Roukys frisersalong.
www.roukyshair.se

Personalpolitik och humankapital

.SE:s engagerade medarbetare är en starkt bidragande orsak till vår starka tillväxt och att forsknings- och utvecklingsverksamheten tar stora kliv framåt. Under 2008-2009 genomförde vi dessutom ett framgångsrikt byte av affärsmodell.

Antalet anställda var vid 2008 års slut 42, vilket innebär att vi rekryterade fyra personer under året. Rekryteringarna skedde liksom tidigare år främst på avdelningarna för IT och systemutveckling samt forskning och utveckling. Ökade krav på säker teknisk drift och utökad forsknings- och utvecklingsverksamhet var anledningen till de genomförda rekryteringarna.

Medarbetarna växer med företaget

Vi tror på våra medarbetares förmåga att ta initiativ, ansvar och förmåga att sätta kunden främst. För att främja medarbetarnas utveckling har samtliga medarbetare individuella utvecklingsplaner som följs upp årligen. Vi har också det interna kvalitetsprogrammet .SE-Upp!, som bland annat innebär arbete i team, studieresor till .SE:s motsvarigheter i andra länder och .SE-dagar. I kvalitetsteamet och på .SE-dagarna diskuteras bland annat .SE:s vision, mål och policyer samt aktuella ämnen som rör verksamheten liksom kontinuerligt förbättringsarbete. I slutet av året certifierades majoriteten av medarbetarna med anledning av .SE:s nya affärsmodell. Certifiering bygger på självstudier och ett online-baserat kunskapsprov om verksamheten.

Ny organisation inför 2009

I slutet av 2008 anpassades organisationen till den nya affärsmodellen och består nu av fyra stora avdelningar: .SE Registry, .SE Direkt, forskning och utveckling samt IT och systemutveckling. I staben ingår förutom vd, kvalitets- och säkerhetschef och vd-assistent/HR-ansvarig även de mindre avdelningarna för ekonomi, juridik, marknad och information. Liksom tidigare är .SE:s organisation platt med få beslutsnivåer. Vår ambition är att ansvar och befogenheter ska flyttas allt närmare medarbetarna. Ledningsgruppen består av cheferna för varje avdelning samt representanter för de olika stabsfunktionerna. Könsfördelningen i ledningsgruppen är jämn; sex kvinnor och sex män.

Som förberedelse inför omorganisationen genomfördes en genomgång av hela företagets tidigare Myers-Briggresultat, vilket även kombinerades med en föreläsning om organisationer i förändring och individens förändringsbenägenhet.

Nöjda medarbetare

Trivseln bland medarbetarna var lika stor under 2008 som året dessförinnan. Det genomsnittliga övergripande betyget på .SE som arbetsgivare var 4,07 jämfört med 4,00 2007. Det visar den medarbetarundersökningen som genomfördes i maj förra året. Stoltheten över att arbeta på .SE ökade från 3,94 till 4,24 på en femgradig skala. Medarbetarna är också mer nöjda med sina medarbetarsamtal med närmaste chef, vilket kan ses som ett kvitto på att de strukturerade medarbetarsamtal som infördes under 2007 har lyckats väl.

Arbetsmiljö och miljöarbete

.SE har vuxit kraftigt under de senaste åren och vi har aldrig haft fler medarbetare än nu. .SE:s styrelse fattade under senhösten 2008 beslut om att utöka lokalyta med 1 000 kvadratmeter för att klara av den expansiva verksamhet som bedrivs. Inflyttningen sker i april 2009.

Under 2008 bildades en miljögrupp på .SE med uppdrag att komma med förslag till miljöförbättringar enligt den miljöpolicy som antogs under 2008. I slutet av året påbörjades en analys av .SE:s miljöpåverkan tillsammans med företaget *Det naturliga steget*.

Men redan tidigare under året vidtog flera åtgärder för att förbättra miljön på kontoret och miljötips finns även i .SE:s personalhandbok. Ett exempel är att .SE erbjuder sina anställda årskort på SL för att fler ska lämna bilen hemma.

KÖNSFÖRDELNING VID 2008 ÅRS SLUT

Antal kvinnor	16
Antal män	26

SJUKFRÅNVARO

Sjukfrånvaro totalt under året (i procent av ordinarie arbetstid):

Män	2,0%
Kvinnor	4,0%
Samtliga anställda	2,0%

Sjukfrånvaron fördelad efter ålderskategori:

29 år eller yngre	0
30-49 år	2,6%
50 år eller äldre	0

Styrelsen

.SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) leds av en styrelse bestående av ledamöter utsedda av ISOC-SE, Internet Societys svenska avdelning, som även utser styrelseordföranden, samt Svenska bankföreningen, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv samt en ordinarie ledamot och en suppleant utsedda av Sveriges Internetoperatörers forum (SOF) . En ledamot utses av styrelsens övriga ledamöter och ska företräda användarnas intressen.

Från vänster: **Ove Ivarsen**, LO, utsedd av styrelsens övriga ledamöter, **Mikael von Otter**, utsedd av Svenskt Näringsliv, **Rune Brandinger**, styrelseordförande, utsedd av ISOC-SE, **Mikael Abrahamsson**, utsedd av SOF (Sveriges Internetoperatörers forum), **Lars Lindgren**, utsedd av Svenska Bankföreningen, **Marzena Doberhof Platin**, sekreterare. Saknas på bilden: **Amar Andersson**, suppleant, utsedd av Sveriges Internetoperatörers forum (SOF), **Robert Malmgren**, utsedd av ISOC-SE, **Andreas Hedlund**, utsedd av Svensk Handel.

Ledningen

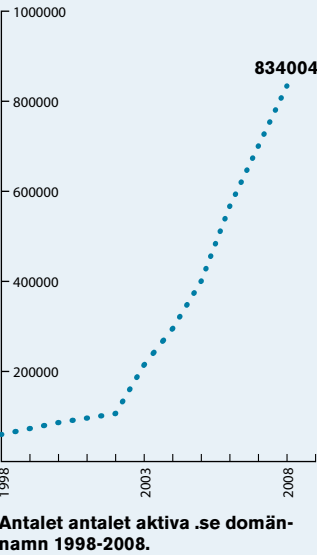
.SE:s ledningsgrupp består av cheferna för varje avdelning samt representanter för de olika stabsfunktionerna. Könsfördelningen i ledningsgruppen är jämn; sex kvinnor och sex män.

Från vänster: **Anne-Marie Eklund Löwinder**, kvalitets- och säkerhetschef, **Marzena Doberhof Platin**, vd-assistent, HR-ansvarig, **Anette Hall**, chef för .SE Direkt, **Matias Vangsnes**, marknadschef, **Danny Aerts**, vd, **Elisabeth Ekstrand**, chefsjurist, **Per-Olof Josefsson**, försäljningschef, **Torbjörn Carlsson**, chef för .SE Registry, **Mats Skróder**, chef för IT- och systemutveckling. Saknas på bilden: **Maria Ekelund**, PR- och informationschef, **Monica Åhl**, ekonomichef, **Staffan Hagnell**, forsknings- och utvecklingschef.

Enok och Ivan fick en egen .se-adress av pappa,
sedan barnen upptäckt nätet via Bolibompa.
www.enok-och-ivan.se

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Verksamheten inom .SE (Stiftelsen för Internetinfrastruktur) är fortsatt mycket expansiv. Stiftelsens verksamhet står på två ben; å ena sidan finns administrationen och driften av Sveriges toppdomän .se, å andra sidan flera initiativ som främjar Internetutvecklingen i Sverige. Det finns sedan flera år en konstaterad direkt relation mellan Internets ökade popularitet och användning av domännamn.

Domänadministrationen

Efter avregleringen 2003 har tillväxten av antalet aktiva domännamn under .se varit konstant. Även under 2008 har den starka tillväxten av domännamn under toppdomänen .se fortsatt.

Antalet nyregistreringar under 2008 uppgick till 229 042, vilket är ett nytt rekord! Vid 2008 års utgång fanns 834 004 registrerade .se-domännamn. Det motsvarar en ökning med 19 procent jämfört med förra året.

De viktigaste bidragande orsakerna till den starka tillväxten är i likhet med förra året fortsatt tillväxt av tjänster som www, e-post och blogg bland företag och numera också privatkunder, samt en ändring av regelverket (2003) som gjorde det möjligt att registrera ett domännamn utan förprovning.

En annan företeelse som bidrar till tillväxten är domännamnns betydelse för att kunna tjäna pengar på Internetannonsering och sökmotoroptimering.

Övergången närmar sig

I juni 2007 tog styrelsen ett viktigt beslut att ändra den befintliga affärsmodellen. Just nu har .SE direktavtal med samtliga innehavare av .se-domännamn och säljer genom ombud. Från och med andra året efter registreringen av ett domännamn fakturerar .SE vanligtvis själv.

Den nya affärsmodellen, som träder i kraft per den 9 mars 2009, innebär att .SE i större utsträckning antar rollen av en grossist och slutkundsavtalet kom-

mer att ligga mellan innehavaren och .SE:s ombud (som brukar kallas för registrar i domänvärlden).

I den nya affärsmodellen hanteras alltså kundkontaktarna av ungefär 100 registrarer som har genomgått .SE:s ackrediteringsprogram. I och med att den nya affärsmodellen är den mest etablerade i världen har vi redan märkt ett ökat intresse från utländska registrarer. Detta är något som kan gynna framtida tillväxt.

Utvecklingsverksamhet

.SE har genom urkunden ett uppdrag att främja god stabilitet i infrastrukturen för Internet i Sverige och främja ”forskning, utbildning och undervisning inom data- och telekommunikation, särskilt med inriktning på Internet”.

Under 2008 har vi lagt mycket energi på att bygga upp en organisation för utvecklingsverksamheten. Det har krävt mycket nyrekrytering. Denna ökning i resurser har lett till en dramatisk ökning av aktiviteter och resulterade i kundnytta för användare under 2008. Vi har under året haft 15 931 tkr (f.å 4 888 tkr) i direkta kostnader för utvecklingsverksamheten.

En kort resumé av våra viktigaste områden:

- Bredbandskollen, som lanserades i oktober 2007, har vuxit till den etablerade standarden i Sverige för att mäta bredbandshastighet. Med 10 miljoner mätningar sedan starten har det överträffat alla våra förväntningar och har påverkat operatörer till att ändra sin produktpaketering.
- Vår satsning på DNSSEC har varit en strategisk framgång. Det visade sig tydligt när världen uppmärksammades på de svagheter som fanns i domännamnssystemet, den så kallade Kaminskybuggen. Intresset för DNSSEC har exploderat och vi har fått internationell uppmärksamhet och förstärkt vårt renommé som nytänkande och kompetenscenter på vårt område. Numera ordnar vi kurser och hjälper flera andra organisationer både i Sverige och utomlands.

- Vår satsning Webbstjärnan har blivit en succé. Tävlingen går ut på att ge lärare och elever stöd, material och medel för att kunna använda domäner och webbtjänster i undervisningen. Mer än 250 skolor deltar i tävlingen under första året!
- Internetdagarna, som .SE anordnade 2008 för nionde året i rad, var välbesökt (20 procent fler besökare) och var en enorm pressuccé med 600 artiklar. Med viss stolthet kunde vi visa upp Vint Cerf, Internets förgrundsgestalt, som huvudtalare.
- Vi fortsätter att erbjuda möjligheten att få utvecklingsstöd genom Internetfonden. Numera öppnar vi två gånger om året för ansökningar.
- Under året har vi producerat 13 guider och rapporter kring Internet och domännamn. Vi genomförde den andra undersökningen kring Näbarhet på Nätet (en Hälsolägesrapport kring främst DNS) som bland annat kom till användning som debattmaterial under en interpellationsdebatt i riksdagen.

Dotterbolag

Stiftelsen äger 100 procent av dotterbolaget NIC-SE Network Information Centre Sweden AB. Bolaget bedriver vid räkenskapsårets utgång inte någon verksamhet och har ingen anställd personal.

Framtida utveckling

De närmaste åren förväntar vi oss stabil och stark ökning av antalet registrerade .se-domännamn. Med nuvarande trend kan antalet registrerade .se-domännamn överstiga 1 miljon före slutet av 2010.

2009 ska den nya affärsmodellen sjösättas och vi ser fram emot ett bra och intensivt samarbete med våra registrarer. Vi är övertygade om att de ändringar som införs gagnar slutkunderna. Vi sänker priset till våra registrarer med mer än 30 procent.

För att säkra tryggheten i marknaden har vi efter önskemål från våra slutkunder bestämt att .SE ska ha en egen registrar, .SE Direkt.

I nästan alla satsningsområden inom Internetutveckling som vi påbörjade under året kommer vi att

se en stark tillväxt under 2009. Det gäller för spridning av publikationer, deltagare på våra evenemang, tävlande skolor inom Webbstjärnan, mätningar inom Bredbandskollen, et cetera.

.SE har genom vårt internationella renommé också fått det hedrande uppdraget att organisera det 75 IETF-mötet i Stockholm juli 2009.

Sist men inte minst har vi höga förväntningar kring etablering av ett anti-spamcenter och på koordination kring implementering av IPv6.

Övrigt

Två styrelseledamöter har för sin medverkan i Internetfondens bedömningskommitté erhållit 41 000 kr i konsultarvode.

Resultaträkning för koncernen			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	88 245 084	74 913 724
Övriga rörelseintäkter		284 559	122 614
		88 529 643	75 036 338
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	2	-52 512 326	-37 742 687
Personalkostnader	3	-31 302 511	-27 095 479
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	8,9	-725 245	-569 527
		-84 540 083	-65 407 693
Rörelseresultat		3 989 560	9 628 645
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter och liknande resultatposter	5	1 182 960	2 105 336
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-4 885 094	-564 557
		-3 702 133	1 540 779
Resultat efter finansiella poster		287 427	11 169 425
Resultat före skatt		287 427	11 169 425
Skatt på årets resultat	7	-1 841 733	-3 467 984
Årets resultat		-1 554 306	7 701 441

Balansräkning för koncernen: Tillgångar			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Nedlagda kostnader på annans fastighet	8	1 738 185	1 682 216
		1 738 185	1 682 216
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	9	1 483 146	1 304 118
		1 483 146	1 304 118
Summa anläggningstillgångar		3 221 330	2 986 334
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		198 378	1 485 796
Övriga fordringar	11	1 727 737	3 891 805
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1 596 308	1 327 309
		3 522 424	6 704 910
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar	13	92 780 798	82 318 148
		92 780 798	82 318 148
<i>Kassa och bank</i>		10 521 270	8 197 410
Summa omsättningstillgångar		106 824 493	97 220 468
Summa tillgångar		110 045 823	100 206 802

Balansräkning för koncernen: Eget kapital och skulder			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital	14	200 000	200 000
		200 000	200 000
<i>Fritt eget kapital</i>			
Disponibla medel		48 559 844	41 586 530
Årets resultat		-1 554 304	7 701 441
		47 205 540	49 487 970
Summa eget kapital		47 205 540	49 487 970
Kortfristiga skulder			
Depositioner från kunder		1 843 804	1 720 791
Leverantörskulder		8 542 319	3 544 039
Övriga skulder		1 387 483	3 699 293
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	51 066 677	41 754 708
Summa kortfristiga skulder		62 840 283	50 718 831
Summa eget kapital och skulder		110 045 823	100 206 802

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Ställda säkerheter		
Pantförskrivna bankmedel för hyresgaranti	1 107 000	1 107 000
Summa ställda säkerheter	1 107 000	1 107 000
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Kassaflödesanalys, koncernen		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	287 427	11 169 425
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	4 463 296	578 610
	4 750 723	11 748 035
Betald skatt	-1 841 733	-3 467 984
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	2 908 990	8 280 051
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	3 182 478	2 455 613
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	12 121 454	6 050 565
Kassaflöde från den löpande verksamheten	18 212 921	16 786 229
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-972 096	-629 529
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	24 000
Förvärv av finansiella tillgångar	-15 045 114	-25 371 438
Försäljning av finansiella tillgångar	856 277	13 887 818
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-15 160 933	-12 089 149
Anslag		
Lämnade anslag	-728 128	-2 196 454
Kassaflöde från lämnade anslag	-728 128	-2 196 454
Årets kassaflöde	2 323 861	2 500 625
Likvida medel vid årets början	8 197 410	5 696 785
Likvida medel vid årets slut	10 521 271	8 197 410

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m.		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	4 451 441	569 527
Förlust vid försäljning anläggningstillgångar	11 855	9 083
	4 463 296	578 610
Likvida medel	10 521 271	8 197 410

Resultaträkning för moderstiftelsen			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	88 245 084	74 913 724
Övriga rörelseintäkter		284 559	122 614
		88 529 643	75 036 338
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	2	-52 500 406	-37 725 387
Personalkostnader	3	-31 302 511	-27 095 479
Avskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	8,9	-725 245	-569 527
		-84 528 163	-65 390 393
Rörelseresultat		4 001 480	9 645 945
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	4	1 000 000	14 397 048
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	5	1 141 462	1 227 301
Räntekostnader och liknande resultatposter	6	-4 879 381	-534 283
Resultat efter finansiella poster		1 263 561	24 736 011
Resultat före skatt			
		1 263 561	24 736 011
Skatt på årets resultat	7	-1 834 193	-3 221 887
Årets resultat		-570 632	21 514 124

Balansräkning för moderstiftelsen: Tillgångar			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Nedlagda kostnader på annans fastighet	8	1 738 185	1 682 216
		1 738 185	1 682 216
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	9	1 483 146	1 304 118
		1 483 146	1 304 118
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	10	100 000	100 000
		100 000	100 000
Summa anläggningstillgångar		3 321 330	3 086 334
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		198 378	1 485 796
Övriga fordringar	11	1 710 965	4 064 589
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1 596 036	1 327 309
		3 505 379	6 877 694
Kortfristiga placeringar			
Övriga kortfristiga placeringar	13	92 780 798	81 461 871
		92 780 798	81 461 871
Kassa och bank			
		10 260 730	7 635 313
Summa omsättningstillgångar		106 546 908	95 974 878
Summa tillgångar		109 868 238	99 061 212

Balansräkning för moderstiftelsen: Eget kapital och skulder			
Belopp i kr	Not	2008-12-31	2007-12-31
Eget kapital			
Bundet eget kapital	14		
Stiftelsekapital		200 000	200 000
		200 000	200 000
Fritt eget kapital			
Disponibla medel		47 425 479	26 639 483
Årets resultat		-570 632	21 514 124
		46 854 847	48 153 607
Summa eget kapital		47 054 847	48 353 607
Kortfristiga skulder			
Depositioner från kunder		1 843 804	1 720 790
Leverantörsskulder		8 542 319	3 544 039
Övriga skulder		1 376 258	3 688 067
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15	51 051 009	41 754 708
Summa kortfristiga skulder		62 813 391	50 707 606
Summa eget kapital och skulder		109 868 238	99 061 212

Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Ställda säkerheter		
Pantförskrivna bankmedel för hyresgaranti	1 107 000	1 107 000
Summa ställda säkerheter	1 107 000	1 107 000
Ansvarsförbindelser	Inga	Inga

Kassaflödesanalys, moderstiftelsen		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	1 263 561	24 736 012
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet, m.m.	4 463 296	578 610
	5 726 856	25 314 622
Betald skatt	-1 834 193	-3 221 888
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	3 892 663	22 092 734
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar	3 372 315	2 465 990
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder	12 105 779	6 404 381
Kassaflöde från den löpande verksamheten	19 370 756	30 963 105
Investeringsverksamheten		
Förvärv av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-972 096	-629 529
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	24 000
Förvärv av finansiella tillgångar	-15 045 114	-25 371 438
Försäljning av finansiella tillgångar	-	5 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-16 017 210	-25 971 967
Anslag		
Lämnade anslag	-728 128	-2 196 454
Kassaflöde från lämnade anslag	-728 128	-2 196 454
Årets kassaflöde	2 625 418	2 794 684
Likvida medel vid årets början	7 635 313	4 840 628
Likvida medel vid årets slut	10 260 730	7 635 313

Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalys		
Belopp i kr	2008-12-31	2007-12-31
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m		
Av- och nedskrivningar av tillgångar	4 451 441	569 527
Förlust vid försäljning anläggningstillgångar	11 855	9 083
	4 463 296	578 610
Likvida medel	10 260 730	7 635 313

Tilläggsupplysningar		
Redovisningsprinciper		
Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna rekommendationer. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med RR 1:00.	Finansiella instrument värderas enligt portföljmetoden och redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.	
Stiftelsens tillgångar upptas till anskaffningsvärde.	Rörelsens intäkter utgörs i huvudsak av domännamns-intäkter och redovisas i den period betalning inkommer och periodiseras tolv månader framåt.	
Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs.	Materiella anläggningstillgångar skrivs av enligt plan samt nedlagda kostnader i annans fastighet.	
Lämnade anslag redovisas direkt mot eget kapital.	Nedlagda kostnader i annans fastighet	10%
	Inventarier	20%
	Datorer	33,3%

NOT 1 RÖRELSENS NETTOOMSÄTTNING		
	2008-12-31	2007-12-31
Koncernen och moderstiftelsen		
Koncernens nettoomsättning	88 245 084	74 913 724

NOT 2 UPPLYSNINGAR OM REVISORNS ARVODE		
	2008-12-31	2007-12-31
Koncernen		
KPMG AB		
Revisionsuppdrag	140 000	110 000
Andra uppdrag	–	108 000
	140 000	218 000

Moderstiftelsen		
KPMG AB		
Revisionsuppdrag	130 000	100 000
Andra uppdrag	–	108 000
	130 000	208 000

NOT 3 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNAD		
	2008-12-31	2007-12-31
Koncernen och moderstiftelsen		
Medelantalet anställda		
Män	28	24
Kvinnor	15	17
Totalt	43	41

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader		
Styrelse och VD	2 048 424	1 755 221
Övriga anställda	18 007 860	15 822 968
Summa	20 056 284	17 578 189
Sociala kostnader		
(varav pensionskostnader)	9 303 771 (2 286 700)	8 369 888 (2 168 521)

Av koncernens pensionskostnader avser 314 816 kronor (392 105 kronor) gruppen styrelse och VD. Löner och ersättningar avser endast personal i Sverige.

Redovisning sjukfrånvaro i % av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid		
Män	2,0%	1,4%
Kvinnor	4,0%	2,5%
Samtliga anställda	2,0%	1,8%

Sjukfrånvaron fördelad efter ålderskategori		
29 år eller yngre	–	–
30–49 år	2,6%	2,0%
50 år eller äldre	–	–

Antal styrelseledamot och verkställande direktör med fördelning kvinnor och män		
Kvinnor	0	0
Män	8	9
Totalt	8	9

Styrelsen har under året bestått av 7 ordinarie ledamöter. För att uppnå det stadgeenliga antalet ledamöter, som är 8, krävs en mindre ändring av stadgarna. Orsaken är att en av de nominerande organisationerna har avböjt fortsatt medverkan i styrelsen och därför kommer att ersättas.

Övriga ledande befattningshavare med fördelning kvinnor och män		
Kvinnor	5	3
Män	5	4
Totalt	10	7

NOT 4 RESULTAT FRÅN ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Moderstiftelsen</i>		
Utdelning från helägt dotterbolag	1 000 000	14 397 047
	1 000 000	14 397 047

NOT 5 RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen</i>		
Ränteintäkter, övriga	381 873	268 076
Valutakursvinster	2 365	–
Realisationsvinster	120 424	1 837 260
Utdelning aktier och andelar	678 298	–
	1 182 960	2 105 336

<i>Moderstiftelse</i>		
Ränteintäkter, övriga	369 279	277 274
Valutakursvinster	2 365	–
Realisationsvinster	91 520	950 027
Utdelning aktier och andelar	678 298	–
	1 141 462	1 227 301

NOT 6 RÄNTEKOSTNADER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen</i>		
Räntekostnader, övriga	1 143 324	75 690
Valutakursförluster	15 574	1 047
Nedskrivning av aktier	3 726 196	487 819
	4 882 094	564 557

<i>Moderstiftelse</i>		
Räntekostnader, övriga	1 137 611	45 417
Valutakursförluster	15 574	1 047
Nedskrivning av aktier	3 726 196	487 819
	4 879 381	534 283

NOT 7 SKATT PÅ ÅRETS RESULTAT

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen</i>		
Aktuell skatt		
Skillnad mellan skattekostnad och skattekostnad baserad på gällande skattesats.		

Redovisat resultat före skatt	287 427	11 169 425
Skatt enligt gällande skattesats 28 %	80 480	3 127 439

Ej avdragsgilla kostnader	2 621 436	738 755
Återläggning av nedskrivning av aktier	3 726 196	487 819
Ej skattepliktiga intäkter	–57 440	–10 337
Totalt	6 290 192	1 216 237

Redovisat resultat före skatt	287 427	11 169 425
Justering enligt ovan	6 290 192	1 216 237
Skatteunderlag	6 577 619	12 385 662

Redovisad skatt	1 841 733	3 467 984
------------------------	------------------	------------------

I koncernen finns temporära skillnader avseende nedskrivningar på kortfristiga placeringar. Tillgängliga förlustavdrag i koncernen finns uppgående till 1 097 097 kr. Uppskjutna skattefordringar avseende tillgängliga förlustavdrag redovisas ej då det råder osäkerhet om, när och i vilken omfattning dessa förlustavdrag kan utnyttjas.

<i>Moderstiftelsen</i>		
Aktuell skatt		
Skillnad mellan skattekostnad och skattekostnad baserad på gällande skattesats.		

Redovisat resultat före skatt	1 263 561	24 736 011
Skatt enligt gällande skattesats 28 %	353 797	6 926 083

Ej avdragsgilla kostnader	2 615 723	690 294
Återläggning av nedskrivning av aktier	3 726 196	487 819
Ej skattepliktiga intäkter	–54 790	–10 337
Skattefri utdelning	–1 000 000	–14 397 047
Totalt	5 287 129	–13 229 271

Redovisat resultat före skatt	1 263 561	24 736 011
Justering enligt ovan	5 287 129	–13 229 271

Skatteunderlag	6 550 691	11 506 740
----------------	-----------	------------

Redovisad skatt	1 834 193	3 221 887
------------------------	------------------	------------------

NOT 8 NEDLAGDA KOSTNADER PÅ ANNANS FASTIGHET

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen och moderstiftelsen</i>		
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	2 139 357	2 139 357
Nyanskaffningar	294 000	–
	2 433 357	2 139 357

<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	–457 141	–243 205
Årets avskrivning enligt plan	–238 031	–213 936
	–695 172	–457 141

Planenligt restvärde vid årets slut	1 738 185	1 682 216
--	------------------	------------------

NOT 9 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen och moderstiftelsen</i>		
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	1 917 687	1 350 139
Nyanskaffningar	678 096	629 529
Avyttringar och utrangeringar	–59 868	–61 981
	2 535 915	1 917 687

<i>Ackumulerade avskrivningar enligt plan</i>		
Vid årets början	–613 569	–286 876
Avyttringar och utrangeringar	–	28 899
Årets avskrivning enligt plan	–439 200	–355 592
	–1 052 769	–613 569

Planenligt restvärde vid årets slut	1 483 146	1 304 118
--	------------------	------------------

Koncernen och moderstiftelsen
Kostnader för leasing av inventarier uppgick till 522 537 kronor

NOT 10 ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Moderstiftelsen</i>		
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	100 000	100 000
Bokfört värde vid årets slut	100 000	100 000

Specifikation av stiftelsens innehav av aktier och andelar i koncernföretag

	Antal andelar	Andel i %	Bokfört värde
<i>Dotterföretag/Org nr/Säte</i>			
Network Information Centre Sweden AB 556542-8033	2 500	100,0	100 000

NOT 11 ÖVRIGA FORDRINGAR

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen</i>		
I övriga fordringar ingår en skattefordran som uppgår till	82 956	2 069 898

<i>Moderstiftelsen</i>		
I övriga fordringar ingår en skattefordran som uppgår till	280 593	2 259 995

NOT 12 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen och moderstiftelsen</i>		
Lokalhyra kvartal 1/2008	793 478	687 971
Övriga förutbetalda kostnader	802 830	639 338
	1 596 308	1 327 309

NOT 13 KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	2007-12-31	2008-12-31
<i>Koncernen</i>	Bokfört värde	Marknadsvärde
Aktier	11 150 750	11 150 750
Räntebärande värdepapper	76 255 189	79 733 015
Övriga placeringar	5 374 858	5 515 851
	92 780 798	96 399 616

<i>Moderstiftelsen</i>	Bokfört värde	Marknadsvärde
Aktier	11 150 750	11 150 750
Räntebärande värdepapper	76 255 189	79 733 015
Övriga placeringar	5 374 858	5 515 851
	92 780 798	96 399 616

NOT 14 EGET KAPITAL

	Stiftelse- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Summa
<i>Koncernen</i>					
Belopp vid årets ingång	200 000	–	41 586 531	7 701 441	49 487 972
Lämnade anslag			–728 128		–728 128
Överföring			7 701 441	–7 701 441	–
Årets resultat				–1 554 306	–1 554 306
Vid årets slut	200 000	–	48 559 844	–1 554 306	47 205 538
	Stiftelse- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Årets resultat	Summa
<i>Moderstiftelsen</i>					
Vid årets början	200 000	–	26 639 483	21 514 124	48 353 607
Disp av föregående års resultat			21 514 124	–21 514 124	–
Lämnade anslag			–728 128		–728 128
Årets resultat				–570 632	–570 632
Vid årets slut	200 000	–	47 425 479	–570 632	47 054 847

NOT 15 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2008-12-31	2007-12-31
<i>Koncernen</i>		
Upplupna löner/styrelsearvoden		
inkl sociala avgifter	2 912 192	2 482 403
Förutbetalda intäkter	72 864	–
Förutbetalda domänintäkter	43 048 334	35 681 392
Övriga poster	5 033 287	3 564 057
	51 066 677	41 727 852
<i>Moderstiftelsen</i>		
Upplupna löner/styrelsearvoden		
inkl sociala avgifter	2 912 192	2 482 403
Förutbetalda intäkter	72 864	–
Förutbetalda domänintäkter	43 048 334	35 681 392
Övriga poster	5 017 619	3 564 057
	51 051 009	41 727 852

Stockholm den 11 mars 2009

Rune Brandinger	Mikael von Otter	Ove Ivarsen	Robert Malmgren
Ordförande	Ledamot	Ledamot	Ledamot
Lars Lindgren	Andreas Hedlund	Mikael Abrahamsson	
Ledamot	Ledamot	Ledamot	

Min revisionsberättelse har lämnats 2009-04-14

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen för Internetinfrastruktur
Org nr 802405-0190

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt förvaltningen i Stiftelsen för Internetinfrastruktur för år räkenskapsåret 2008. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen, om skäl för entledigande föreligger eller om styrelseledamoten på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Styrelseledamöterna har inte handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet.

Stockholm den 14 april 2009

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

En handfull deckarfantaster bloggar om
deckare, thrillers och mordgåtor.
www.deckarhuset.se

Ordlista

Anycast

Anycast används inom datorkommunikation och är ett sätt att installera servrar på fler ställen men med samma IP-adress. Data sänds till närmaste (eller "bästa") mottagare, enligt förutbestämda kriterier. Jämför unicast.

ATF

Via Alternativt Tvistlösningsförfarande kan innehavare av domännamn överklaga tilldelningen av ett domännamn i efterhand, utan att behöva gå till domstol. Kostnaderna är subventionerade av .SE och det tar normalt cirka en månad att lösa en tvist.

Bredbandskollen

Bredbandskollen är en gratistjänst som mäter med vilken hastighet användarens webbläsare kan skicka och ta emot data, det vill säga vilken surfhastighet som användaren i praktiken kan utnyttja. www.bredbandskollen.se

DNS

Domännamnssystemet (Domain Name System) är en internationell hierarkiskt uppbyggd distribuerad databas som används för att översätta mellan domännamn och IP-adresser och hitta information om resurser på Internet.

DNSCheck

Ett verktyg för kvalitetskontroll av DNS som på ett detaljerat sätt beskriver eventuella fel och brister i konfigureringen av namnservrar.

DNSSEC

DNSSEC (DNS Security Extensions) är en utbyggnad av DNS, som gör det möjligt att säkerställa att svar på DNS-frågor som skickas kommer från rätt avsändare och inte har förändrats under överföringen. Den minskar riskerna för manipulation och förfälskning av information i DNS.

Domännamn

Ett unikt namn, som oftast knyts till tjänster som webbplats eller e-post. Domännamnet översätts i DNS till motsvarande IP-adress innan kommunikation via Internet kan ske. Ett registrerat domännamn är ett domännamn som efter tilldelning innehas av en viss innehavare. Ett domännamn måste vara minst 2 och max 63 tecken.

Domännamnssökning

Se Whois.

ENUM

ENUM (Telephone Number Mapping) är en teknisk standard som använder domännamnssystemet (DNS) för att göra om telefonnummer till domännamn.

EPP

EPP (Extensible Provisioning Protocol) är ett standardprotokoll som används av många registryer (se registry) för registerhantering. Det införs i samband med .SE:s förändrade affärsmodell 9 mars 2009 och används av alla ackrediterade registrarer för att hantera registret över innehavare av domännamn.

Generisk toppdomän, gTLD

Generiska toppdomäner, generic top-level domain (gTLD), till exempel .com, .net, .org, är toppdomäner som inte är bundna till ett land eller geografiskt territorium. De flesta är tillgängliga över hela världen.

IDN

Internationaliserade domännamn innehåller tecken som ligger utanför domännamnssystemets teckenuppsättning, vilket endast omfattar tecknen a–z, 0–9 och bindestreck.

Innehavare

Den fysiska eller juridiska person som står som innehavare av ett domännamn.

IP-adress

Numerisk adress som tilldelas varje resurs (till exempel server eller dator) som ska vara nåbar via Internet.

Internetfonden

Via Internetfonden finansierar .SE fristående projekt som stödjer Internetutvecklingen.

Internet för alla

.SE utreder vad som kan göras för att förbättra tillgängligheten till Internet för olika grupper som idag är underrepresenterade där, så som funktionshindrade, äldre m.fl. Fokusområdet kallas Internet för alla.

IP

Internet Protocol, gemensam kommunikationsarkitektur som används för adressering och vägval för datapaket i IP-baserade nät som Internet. För att datorer och annan utrustning ska kunna kommunicera med varandra över Internet måste de använda samma uppsättning regler för kommunikationen, samma protokoll. IP finns i version 4 (IPv4, som främst används i dag) respektive version 6 (IPv6).

IPv6

För att lösa den adressbrist som har uppstått på Internet med nuvarande protokoll (IPv4) har IPv6 utvecklats, som är den sjätte versionen av Internetprotokollet. IPv6 använder 128 bitar långa adresser. Detta ger en teoretisk möjlighet till $3,4 \times 10^{38}$ adresser.

Namnsserver

Dator med program som lagrar och/eller distribuerar zoner, samt tar emot och svarar på frågor om resurser utpekade för en viss domän. När du t.ex. vill surfa till www.iis.se ställer din dator en fråga till en namnsserver där information om iis.se ligger.

Nationell toppdomän, ccTLD

Nationella toppdomäner, country code top-level domain (ccTLD), baseras på den internationella standardiseringsorganisationens (ISO) landskoder och används av länder. Nationella toppdomäner består av två bokstäver, till exempel .se för Sverige.

Namnsveroperatör

Den som tillhandahåller en DNS-funktion för Internetanvändare. Det kan t.ex. vara ett webshotell eller en Internetleverantör.

Numeriska domäner

Domännamn som består av enbart siffror, minimum två och maximalt 63 tecken.

Ombud

I .SE:s tidigare affärsmodell (fram till 9 mars 2009), var ombud de återförsäljare som hade hand om registreringsärenden för innehavarens räkning. Hela 2009 är ett övergångsår.

Registrant

Se Innehavare.

Registrar

I den affärsmodell som .SE gick över till 9 mars 2009, kallas en ackrediterad återförsäljare registrar. Det är ett internationellt begrepp för den part som ansvarar för administration och förvaltning av domännamn. En registrar sköter registrering och underhåll av en innehavares domännamn gentemot .SE. Innehavare kan också välja att direkt ha ett avtal med .SE:s registrar .SE Direkt.

Registry

Registry är det företag eller organisation som ansvarar för administration och drift av en toppdomän. .SE är registry för och administrerar .se-domäner samt ser till att .se-zonen är tillgänglig, det vill säga att alla .se-domäner går att nå via Internet.

Resolver

Den programvara som översätter namn till IP-adress och tvärtom.

.SE Direkt

.SE Direkt är .SE:s egen registrar som inrättades i samband med övergången till ny affärsmodell 9 mars 2009.

.SE Registry

I samband med byte av affärsmodell 2009 delades den nuvarande verksamheten upp i två delar: .SE Registry och .SE Direkt. .SE Registry ansvarar för administration och teknisk drift av det nationella domännamnregistret. Det är hos .SE Registry som en registrar registrerar en innehavares domännamn.

Toppdomän

Den namndel som återfinns sist i ett domännamn, exempelvis ".se". Det är den näst högsta nivån i Internets domännamnssystem (DNS). Högst ligger det som brukar benämnas root och det anges med en punkt.

Underdomän

Ett eller eventuellt flera led i domännamnet som står före huvuddomänen. Exempelvis är ".dsv" i dsv.kth.se en underdomän.

Unicast

Begreppet används inom datorkommunikation och innebär att alla användare sänder till eller tar emot data från samma server. Jämför anycast.

Webbstjärnan

.SE anordnar Webbstjärnan, en tävling i webbpublicering för skolelever i Sverige. Syftet är att utveckla användningen av Internet i skolarbetet.

Whois

Whois är namnet på den uppslagningsfunktion som används för att söka information om domännamn. Vanligtvis hanteras detta genom Internetprotokollet för Whois, men informationen kan också tillhandahållas på annat sätt, exempelvis genom en webbapplikation. Exempel på uppgifter som visas är vem som innehar domännamnet och när det registrerades.

Zon

Avgränsning av det administrativa ansvaret för domännamnsträdet. En zon utgörs av en sammanhängande del av domännamnsträdet som administreras av en organisation, t.ex. ett webshotell, och lagras på dess namnservrar. I till exempel riksdagen.se är .se och riksdagen.se två olika zoner på olika nivåer.

Zonfil

Datafil med den information som behövs om en zon för att adressering med DNS ska kunna användas. Zonfilerna lagras på auktoritativa servrar som är distribuerade över hela Internet.

Upptäck stingrockor, revhajar och korallrev liksom svenska paddor och öringar på vattenmuseet Aquaria.
www.aquaria.se

